

» **KBH** #05 NOVEMBER / DECEMBER 2005

FEATURE

Visioner for KBH
- Seks arkitekters bud

TOP FLOP

Københavnsteder
- Ditte Gråbøl

KBH UPDATE

Nyt i byen
- Havnetunnel, Bellabad m.m.

INTERVIEW

Master Fatman
- Et københavnerliv

GRATIS

FÅ OVERBLIK OVER HOVEDSTADENS NYE ARKITEKTUR PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

COPENHAGEN X skaber overblik over hovedstadens nye arkitektur med en bygguide og et digitalt PROJEKTGALLERI, der samler byens nye arkitektur og byudvikling.

Læs mere på www.copenhagenx.dk

**NY BYGUIDE TIL
DIN HOVEDSTAD**

80 sider

KR 50,-

Køb den hos Dansk Arkitektur
Center eller bestil den hos
din boghandler

NY ARKITEKTUR
I HOVEDSTADEN
COPENHAGEN X / 2015

**CO
PEN
HAG
EN
X**

Copenhagen X
International By- og Boligudstilling 2002-2012

Copenhagen X er et partnerskab mellem Fonden Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune og operes af Dansk Arkitektur Center.

DAC | DANSK ARKITEKTUR CENTER

INDHOLD

FEATURE **VISIONER 10**

Det er svært at få plads til det spektakulære i København. Beboerorkaner rejser sig, og i Borgerrepræsentationen tør man ikke så meget. Hvad kunne der ske - hvis vi turde?

HAVNEN **SÆT X VED TOGT 26**

København er ved at vokse sig stor som krydstogtsmål. Men hvem er det der kommer på besøg, og hvad er det for nogle skibe de sejler med?

PORTRÆT **FATMANS FEDE LIV 32**

En reinkarnation af Bobby Ewing? Det siger han i hvert fald selv, men han kommer fra Odense og kunne ikke drømme om at flytte tilbage.

KULTUR **HUSET 48**

I 1980'erne var det et af de hotte steder i København, men i lang tid har der været meget køligt i Huset i Magstræde. Men nu har de igen relanceret sig selv som spillested.

KBHNYT 04

DEBAT 07

TING OG LIV 20

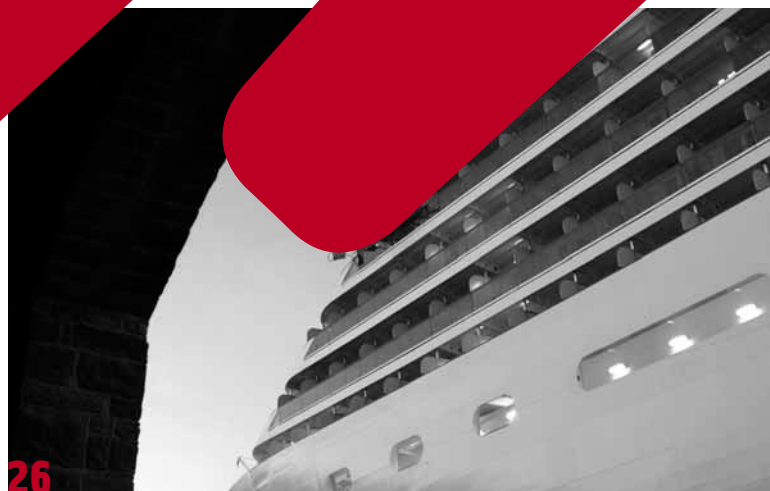
DETALJENS KBH 24

KØBENHAVNERE 28

TOP+FLOP 40

COPENHAGEN, N.Y. 42

ONE WAY 44

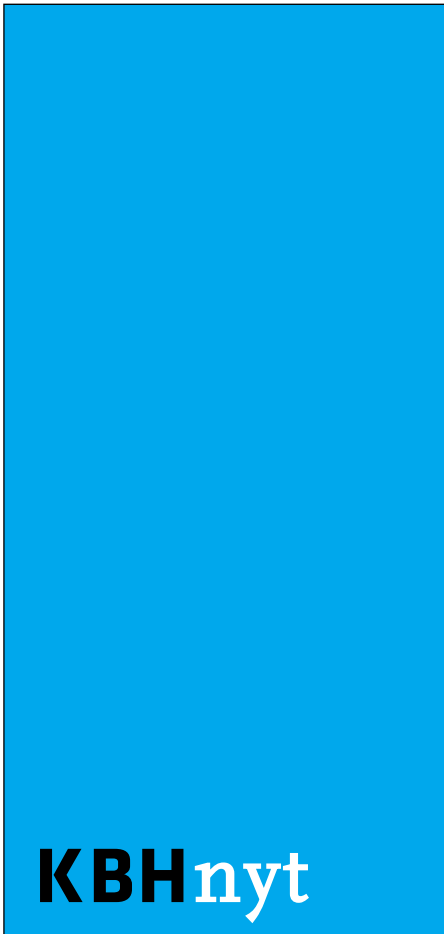

BYG PÅ BEAUVAIS

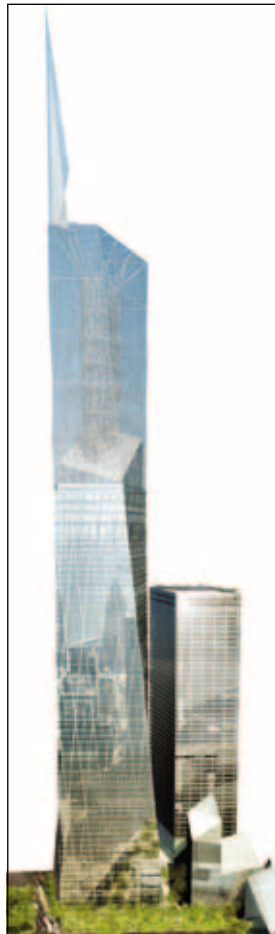
 ØSTERBRO

 ARKITEKTUR

Tre indbudte tegnestuer har afleveret deres forslag til hvad de godt kunne tænke sig at bygge på den tomme Beauvaisgrund på hjørnet af Lyngbyvej og Rovsingsgade. Københavns Kommunes plan for den gamle industrigrund er at den i fremtiden skal rumme blandt andet et kulturhus, boliger og et offentligt parkanlæg. Hvis alt flasker sig, kan det udvalgte projekt godkendes af byens politikere i foråret 2006. Til venstre forslaget fra Bystrup Arkitekter.

KBHnyt

FREEDOM TOWER

 NEW YORK

 ARKITEKTUR

Det var egentlig den polsk-amerikanske arkitekt Daniel Libeskind der i 2003 vandt konkurrencen om en ny skyskraber dér hvor World Trade Center stod indtil den 11. september 2001. Men Larry Silverstein, der ejer rettighederne til at bygge på grunden, var ikke imponeret over bygningen og bad David Childs fra *Skidmore, Owings and Merrill* om at revidere tegningerne sammen med Libeskind. De to havde dog svært ved at samarbejde, og til sidst blev Libeskind skubbet helt ud. For nylig præsenterede Childs så det nye *Freedom Tower* (t.h.) der bortset fra nogle lyskastere på toppen ikke har meget med Libeskinds projekt (t.v.) at gøre. En glasvæg omkring udsigtpladsen på det nye tårn markerer 429 meter der var højden på det tidligere World Trade Center. Et stort spir bringer bygningens top op i 557 meters højde - eller 1.776 fod som henviser til året for USA uafhængighedserklæring. Bygningen forventes færdig i 2010.

ADVENTUREPARK I KØBENHAVN?

 KØBENHAVN

 UDENDØRS SPORT

White Water Rafting, en sportsgren der går ud på at suse ned ad et vandfald i en gummibåd, skal nu ikke længere være forbeholdt canadiere og andre friluftsfolk.

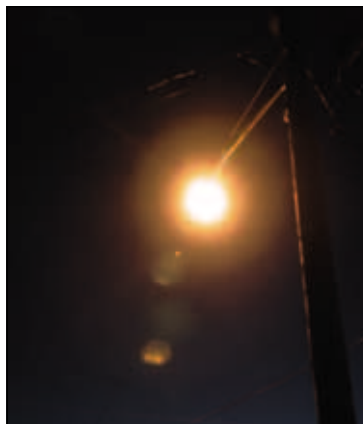
De to sportsentusiaster Morten Bertelsen og Jakob Færch har planer om at starte en såkaldt *White Water Adventure Park* et sted i København. Adventure-parken vil give mulighed for at padle i store gummirafts, opleve floden i kajak, kano eller på *riverboard*. Og som om det ikke var nok, vil der også være mulighed for at klatre på rigtige klipper, springe tårnspring og køre bmx. Hvor parken skal ligge, er endnu ikke besluttet. Mulige placeringer kunne være Kalvebod Fælled, Ørestaden, Prøvestenen på Amager, Nordhavn eller Kastrop. Bliver parken til noget, vil den være den første af sin art i Danmark. Læs mere på wwap.dk.

HOLE IN ONE

Byggeaktiviteten i Beijing er overvældende i disse år. I det nye finansdistrikt alene ligger rundt regnet 300 skyskrabere på tegnebrættet, og den første der kommer til at rejse sig er den hollandske arkitekt Rem Koolhaas' hovedkvarter til Central Chinese Television. Arkitekten, der ellers er kendt for at hade skyskrabere, har tegnet en imponerende bygning der, når den forventes at stå færdig i 2008, vil rejse sig 230 meter over gadeplan. I virkeligheden er der tale om to skyskrabere der slår et knæk, mødes og derved danner en forvrænget triumfbue. På den måde bliver det en skyskraber der både består af horisontale og vertikale elementer, og det er i sig selv usædvanligt.

LYSLØJPE

Københavnerne kan nu tage en løbetur i Fælledparken ved midnatstide uden frygt for at snuble i mørket. Parken har nemlig fået en 2,2 km lang oplyst løberute anlagt af bl.a. Københavns Kommune og Kræftens Bekæmpelse. Lysløjpen løber i yderkanten af den del af parken der afgrænses af Øster Allé, Blegdamsvej og Rigshospitalet.

I BYEN PÅ SKØJTER

København har efterhånden fået hele fem udendørs offentlige skøjtebaner, der sørger for den rette vinterstemning tre måneder om året. Der kan løbes på skøjter på Kongens Nytorv, Frederiksberg Runddel, Blågård's Plads, Lindevangsparken samt på Genforeningspladsen, og populariteten stiger år for år. Det hele er gratis hvis man medbringer sine egne skøjter. Ellers kan de lejes for mellem 30 og 40 kr. Banen på Kongens Nytorv åbner 27. november, hvis vejret vel at mærke tillader det, og de resterende åbner ligeledes omkring 1. december. Skal man tilfældigvis en tur til New York, åbner også de to skøjtebaner i Central Park i november.

NYT HUS VED HAVNEN

Der er i de seneste år opført meget skidt ved Københavns Havn, ikke mindst på den altid upopulære Kalvebod Brygge. På Bryghusgrunden ved siden af Den Sorte Diamant har der været tomt siden 1960 - i øjeblikket er der parkeringsplads. Fonden Realdania har nu gennem sit underselskab Realea købt grunden af Ørestads-selskabet, og de har store planer. "Hensigten er at byggeriet gennem sine aktiviteter og sin arkitektoniske udformning bliver en attraktion for et stort udsnit af befolkningen," siger Realea. De er i øjeblikket i gang med forundersøgelser og håber at kunne udskrive en international arkitektkonkurrence sidst på vinteren, så byggeriet kan gå i gang om cirka et års tid. Grunden er stor og ligger på begge sider af vejen langs vandet (Christians Brygge), og der er mulighed for at fylde op i havnen, så grunden bliver endnu større. Det kan gå hen at blive et meget markant byggeri i havnen.

>KBHkort

- NY PARK PÅ FREDERIKSBERG**
 Grøndalen hedder den nye park på Frederiksberg som er anlagt på det tidligere godsbaneeareal nær Flintholm Station. Parken åbnede officielt 5. november og skaber en grøn sammenhæng mellem Grøndalsparken på kanten til Københavns Kommune og det helt nye byudviklingsområde ved Flintholm.
- TORVEHALLERNE PÅ VEJ**
 Så er det ved at ske - Torvehallerne på Israels Plads er på vej. Københavns Kommune har netop inviteret interesserede til at byde på etablering og drift af markedshallerne.
- FÆRRE MED METRO**
 Metroselskabet nedjusterede i oktober igen forventningerne til passagertallet. Oprindeligt havde man regnet med 59 millioner passagerer i 2005, men det tal er tidligere blevet skruet ned til 44 millioner. Og nu er det så nedjusteret endnu en gang til 36 millioner. Metroen giver terroreren i London en del af skylden, men siger også at de måske har været for optimistiske.
- EM I TRIATLON TIL KØBENHAVN**
 København har fået tildelt værtskabet for EM i triatlon 2007. Ruten er placeret i det historiske København med Slotsholmen, Tivoli og Den Sorte Diamant som kulisse. Der er tale om tøsædrens-triatlon da distancen kun er 1.500 meter svømning, 40 km cykling og 10 km løb.
- VISION 2010**
 Bella Centers bestyrelse har nu bedt ledelsen om at gå i gang med at gennemføre Vision 2010. Planen omfatter bl.a. et 50 meter højt hotel og en ny multiarena med plads til op mod 15.000 mennesker. Første skridt i planen er at skaffe penge til gildet, bl.a. fra kommune, stat og fonde.
- DR'S KONCERTSAL**
 DR's nye koncertsal har fået sin egen hjemmeside. Koncertsalen og DR-Byen åbner først i 2008, men på hjemmesiden kan man allerede nu få næsten alt at vide om det nye koncerthus. www.dr.dk/koncerthuset

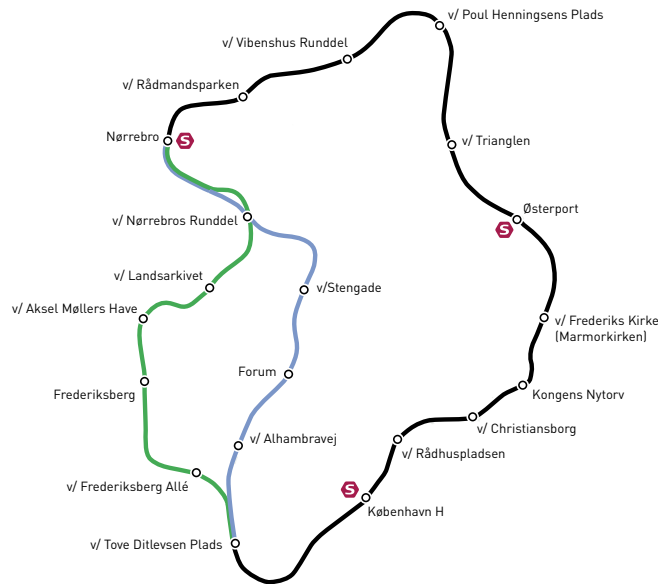

KUNSTHAL

 VESTERBRO

 KUNST

Så er det slut med at Frihedsstøtten skal være det eneste monument der rager op ved siden af Hovedbanegården. En ny kunsthall åbner på Vesterbrogade 6 C - det er lige foran Steno Apotek, og kunsthallen er sandsynligvis verdens mindste. Den består nemlig af en glasmontre der, i lighed med apoteket, er tilgængelig døgnet rundt. Kunsthallen åbnede 1. oktober, og ledelsen planlægger at arrangere debatter og foredrag. Alle værker skabes specifikt til montren, og i november måned er det kunstneren Jørgen Michaelsen der udstiller værket *Street Peptic*. Ifølge ordbogen er *peptic* et stof der fremmer fordøjelsen, og hvis man vil vide mere, er det med at komme ud på gaden og trykke snuden mod ruden.

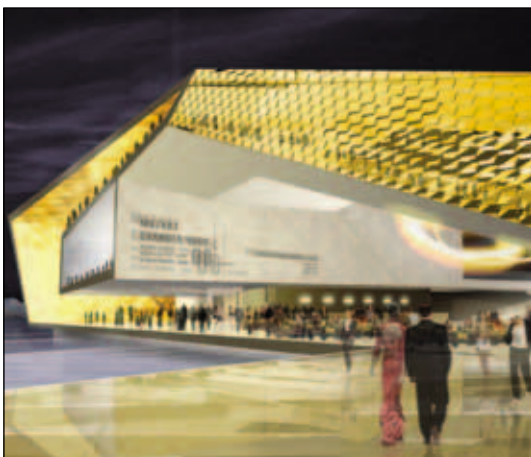
HAVN FOR METRO

 KØBENHAVN

 METRO

Københavns Kommune solgte i sin tid grundene på Kalvebod Brygge for at finansiere den nye metro. En metro-cityring er nu tæt på at blive endeligt vedtaget, og staten planlægger at en del af finansieringen skal komme fra netop frasalg af flere grunde i havnen - Nordhavn er et af de områder man har i kikkerten. Transportminister Flemming Hansen (K) håber at regeringen sammen med Frederiksberg og Københavns Kommuner kan blive enige om en aftale omkring metrocityringen inden årsskiftet. Hvis dét sker, regner man med at metro-cityringen står færdig i 2017.

KBHnyt²

LYSENDE SKULPTUR

 REYKJAVIK

 ARKITEKTUR

Henning Larsen Tegnestue har vundet konkurrencen om et nyt koncert- og kongrescenter i Reykjavik. Projektet er inspireret af nordlyset og den dramatiske islandske natur, og er placeret på grænsen mellem land og hav, så bygningen kommer til at spejle både himmel- og havnerummet - og byens liv. Den dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson har sammen med tegnestuen designet bygningens facader - et krystallinsk netværk af glas og stål. Facadernes glasprismer indfanger og reflekterer lyset - og afspejler dagens og årets gang som en 'lysets kalender'.

KBH

KBH ApS
Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 94
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Redaktion

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
OG ADM. DIREKTØR
Anders Ojgaard
anders@kbhmagasin.dk

REDAKTØR & DISTRIBUTIONSANSVARLIG
Kasper Foged Rasmussen
kasper@kbhmagasin.dk

REDAKTØR
Ellen Otzen
ellen@kbhmagasin.dk

Art Director
Anders Ojgaard

Annoncer
Mediabørs Danmark
telefon 33 91 11 11

Skribenter
Hanne Korvig
Mette Bentholm
Tim Timoleon
Katrine Kehlet Nørskov

Forside
Københavnske Visioner, side 10

Tryk
Franzen A/S

Opplag
30.000

Udgivelsen er støttet af
Fonden Realdania
Statens Kunstfond

Sponsorer
HØME

Distribution
KBH er gratis og kan findes på 200
caféer, i butikker, biografer m.v.

Artikelforslag
Sendes til info@kbhmagasin.dk

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

Sporvognen leve

KBH gjorde i nummer 3 virkelig en indsats for at fortælle politikerne at der er andre alternativer til busserne end metroen, nemlig moderne sporveje/letbaner, og det skal I have så mange tak for. Et er at man – som I synes at påpege – i sin tid gjorde en dumhed ved at nedlægge sporvejene. Noget andet er at man stadig så mange år efter er så bange for at indrømme fejltagelsen at man gør alle mulige krumspring for ikke at tænke over alternative løsninger til metroen. Bladet argumenterer for et både og, men tror I ikke at metroen er så dyr at der i mange år fremover ikke bliver råd til tænke på noget som helst andet? København har ikke den størrelse eller tæthed som London og Paris, eller andre verdensbyer, at en metro er en livsbetingelse. Man har snarere ment at København blev en sådan metropol ved at få en metro, altså en omvendt logik. Dernæst kan en metro aldrig overflødiggøre et transportsystem på overfladen, og her kommer sporvogne ind som et klar nummer ét hvad angår kapacitet.

Lad nogle tal anskueliggøre dette: Europa-kommissionens transportdirektorat oplyser, at der på en kørebanebredde af 3,5 m kan transporteres 22.000 personer i timen med sporvogn. Med cykler 14.000. Med busser 9.000 og med personbiler kun 2.000. Disse tal viser at det er noget vås at der ikke er plads i byens gader til sporvogne, og påstande om at "Brandvæsenet ville blive kede af det, hvis der var sporvogne" er så barnagtig at man blues ved at læse en politiker udtale noget sådant.

Metrotilhængerne skyr ingen løgn for at få nedgjort sporvognene. En anden fremtrædende politiker har netop udtalt at der i Oslo er mange flere ulykker med sporvogne end med metro. Jamen, jamen, man kan da ikke sammenligne de to ting. Sporvejene i Oslo er et ældre system, men sammenligningen er aldeles uden grundlag. Man må da retfærdigvis sammenligne uheldsstatistikken for sporvogne – nye eller gamle – med den for busser (og biler).

Hans Pagh Knudsen
Strandgade, Kbh K

Sporvognen er ikke yt

I KBH nr. 4 2005 skriver Henrik Busch at sporvogne ikke er vejen frem (?) mens Metroringen vil være god for København. Den Metro vi har nu, har forbedret transport-situationen overordentlig meget for de mennesker der bor eller arbejder i dens nærhed,

og det vil en ringmetro også. Problemet er desværre bare at den ikke gør gavn for trafikanter der bor eller arbejder længere væk fra dens stationer end lidt over en halv km. En metrolinie er umådelig nyttig til at betjene store, folketunge institutioner o.l., og derfor vil stationen ved f.eks. Rigshospitalet komme til at gøre rigtig meget gavn. Af samme grund ville en station ovre på Dokøen være en rigtig god grund til at gå ind for en ringmetrolinie, som kunne betjene Operaen og de 4 kunsthøjskoler m.m., men en sådan er desværre ikke påtænkt. Hvad skal vi så med den? Den kommer til at koste 15-20 mia. kr. For dette mægtige beløb ville København kunne få et totalt fladedækkende, skinneløst kollektivtrafiksystem. Det er da et dårligt bytte!

I Paris genindføres sporvognene i efteråret 2006, og der er helt nye sporvognslinier i Bruxelles, Strasbourg, Lyon, Grenoble, Nantes, Orleans, Marseilles, Montpellier, Nice, Barcelona, Bilbao, Athen, Hannover, Stuttgart, Köln, Berlin, Dresden, Manchester, London, Birmingham, Dublin, Rotterdam, Haag og mange andre byer. Og det er endda kun dem i Europa. Hertil kommer dem i USA, Asien m.v. Og hertil kommer alle de byer der blot bibeholder deres sporvognsnet og moderniserer dem med nye vogne. Det er lidt svært at forestille sig at der i alle disse byer skulle sidde tåber og beslutte hvad byerne har bedst af, eller at det kun var et spørgsmål om at have råd til undergrundstog og betragte sporvogne som en mere fattig løsning.

Sporvognen har den ganske særlige fordel frem for ethvert andet kollektivtrafiksystem at man kan SE linien, også når der ikke er et transportmiddel i nærheden. Det hjælper med til at strukturere byen. Og byen vises frem på den smukkeste og roligste måde for passagererne – ikke som med metro i tunnel hvor udsigten er den kedeligst tænkelige. Modstanderne mod Light Rail hævder at skinnerne fylder i gaderne. Og det er naturligvis rigtigt, men de giver en transportkapacitet igen som er 4-5 gange højere end hvis der blot er tale om en kørebane til biler. Sporvogne er for øvrigt meget smalle: 2,10 m, og de behøver ingen sikkerhedsmargin for de kører hvor de skal i deres skinner. Det betyder, at en dobbeltrettet sporvognsline i bredden blot fylder 70 cm mere end en enkelt kørebane til biler.

Venlig hilsen Michael Varming
Fhv. trafikforsker ved Statens
Byggeforskningsinstitut
Næstformand i Foreningen
til Hovedstadens Forskønnelse

Giv arkitekturen plads

Efter sagen med Krøyers Plads har københavnske politikere fået berøringsangst med arkitekturen. Dette kan få alvorlige konsekvenser for fremtidige projekter og dermed Københavns status som metropol. Svenskerne har vist vejen med Turning Torso. Det er muligt at bygge en skyskraber uden at ødelægge den gamle bydel – det skal også kunne lade sig gøre i København. Hvorfor kan vi ikke tænke lidt større og højere i København? Hvis København skal tiltrække investorer og virksomheder, kræver det at vi er en by der udstråler kreativitet. Her kunne det da ikke være mere nærliggende end at lade arkitekterne få mere plads. Turning Torso burde ligge i København. Der ligger faktisk et forslag om at bygge en kopi, så de to bygninger kunne stå som en port til Øresund; en idé jeg bestemt ikke er afvisende overfor. Dog ville det være mere originalt hvis bygningen fik et københavnsk særpræg. Men det er ikke nok. Der er masser af plads til spændende arkitektur i København. Både på Refshaleøen og i Ørestaden kunne jeg sagtens se skyskrabere og andre arkitektoniske projekter gennemført – personligt så jeg gerne Refshaleøen som et københavnsk Manhattan. Vi politikere skal turde tage debatten med befolkningen og vedholde et standpunkt hvis vi tror på en idé. Krøyers Plads skal ikke være en undskyldning for ikke at tage de nødvendige skridt i retningen af moderne arkitektur. Det skal i København være muligt at tænke i mere end firkanter på fem etager. Vi er mange unge i København, som syntes projektet på Krøyers Plads var spændende, men kampen mod nytænkning vandt det slag.

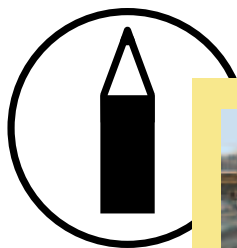
Simon Strange
Socialdemokratisk Ungdoms
spidskandidat til kommunalvalget.

FOTOCREDIT

I sidste nummer viste vi et billede af Lise Autogena der bor i husbåd på Themsen. Men vi havde glemt at skrive at det var vores mand i London, fotograf Kristian Buus, der havde taget billedet. Det er hermed gjort.

RETTELSE

En grov fejl sneg sig også igennem korrekturen i sidste nummer. På side 35 skrev vi at det koldest målte døgn i København var den 26. juni 1942. På trods af kold luft under besættelsen, var der ikke så koldt om sommeren. Der skulle have stået den 26. januar 1942. Vi beklager.

SEND DIN IDÉ TIL
debat@kbhmagasin.dk

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

Overdækning ved Dybbølsbro

MÅNEDENS IDÉ

Byg en ny bydel oven på sporarealerne ved Dybbølsbro! Det vil bringe Vesterbro tættere på vandet og Amager Fælled!

Vesterbro er en af de bydele i København med færrest grønne områder pr. indbygger. I fugleflugtslinje er der ikke langt til havnen og Amager Fælled. Havneholmen ved Fiske-

torvet, der bliver bebygget i de kommende år, får snart en gangbro til Islands Brygge. Derved bliver det meget nemmere at bevæge sig på tværs af havnen, og Vesterbros indbyggere får en markant forbedret adgang til rekreative arealer.

Men der mangler stadig noget. De flere hund-

rede meter brede sporarealer virker sammen med den tæt trafikerede Kalvebod Brygge som en markant barriere.

Løsningen er en ny bydel oven på sporene. Lav en overdækning på fx 600 meter langs Ingerslevsgade, som det ses mange steder i udlandet. Det er kun den nordlige del af sporarealet, der skal overdækkes da den sydlige halvdel ikke længere er i brug.

Projektet er naturligvis meget dyrt, men kan langt hen af vejen finansiere sig selv via nye byggemuligheder - specielt hvis man bygger lidt højere og tættere, end der er tradition for i København.

Overdækningen i sig selv vil ikke kun forbedre adgangen til vandet og sandet, men også gøre turen langt mere indbydende og oplevelsesrig, da lidet skønne skinner erstattes af et helt nyt attraktivt bykvarter. Området vil komme til at myldre af liv, der også vil sprede sig til den udskældte havnefront langs Kalvebod Brygge. Vesterbros indbyggere vil føle, at de kommer tættere på vandet og fælleden.

mvh, Jørgen Østergaard

LEDER

af Anders Ojgaard

TØR KØBENHAVN NOGET?

Hvorfor er det så svært for København at være spektakulær? Spørg en hvilken som helst europæer om et *landmark* i København og svaret vil være "Huh?" eller måske Den Lille Havfrue. Stil samme spørgsmål om Paris, London, Barcelona, Berlin, eller måske endda Malmö, og svaret vil være klart.

Billed-Bladet havde i maj en ganske morsom lille illustration hvor et hold russiske, franske, hollandske og japanske turister på havnerundfart peger på Operaen og på hver deres sprog udbryder "sikke en flot tankstation." Der er delte meninger om Operaen. "Det negative badeværelse," er den også blevet kaldt, og særligt fra Holmen-siden kan man forstå associationen. Hvis man træder indenfor, så er den faktisk ganske spektakulær, men den blev ikke det *landmark* som mange københavnere havde håbet på. Det er ekstra ærgeligt når man tænker på at operahuset i Sydney er tegnet af en dansker. Så var der projektet på Krøyers Plads hvor en hollandsk arkitekt havde skabt et, ja, ganske spektakulært byggeri med huse der på samme tid var traditionelt danske med skrånende saddeltage og nye, lidt anderledes, lidt spændende. Men de var for høje. En kategori fem orkan rejste sig på Christianshavn hvor en pæn håndfuld beboere råbte "for højt" og fandt frem til gamle regler om maksimal byggehøjde i København K. Historien om et mindre byggeprojekt bredte sig nu til de store dagblade og TV-stationer, og

på de københavnske caféer blev arkitektur et emne over *capucionoen*. "Det er sgu flot" og "endelig noget der vil noget," var et par kommentarer som KBH opsnappede i byen, men nej, Borgerrepræsentationen sagde nej. En kilde med direkte forbindelse til Rådhuset fortæller til KBH at kodeordet var "berøringsangst." Mange af de folkevalgte syntes egentlig at det var flot, men med alle de protester og al den debat, så var det sikreste at stemme nej. Der er jo kommunalvalg at tænke på.

Arkitekterne får tit hældt skidt over sig, og det er heller ikke helt forkert at arkitektskolerne former, justerer og sliber, så det meste af det vilde bliver taget i opløbet. De studerende skal jo forberede sig på den "virkelige" verden. Men månedens feature vil vise at nogle af visionerne får lov at overleve. Boligbjerge, Åboulevarden som Canal Grande og Den Lille Havfrue på 200 meter er nogle af dem der sidder fast i hovedet efter en gennemlæsning. Vilde utopier? Næh, ikke nødvendigvis. Ikke hvis vi her efter kommunalvalget får nogle visionære individer der kigger bort fra "du skal ikke tro du er noget" og i stedet tør sige "Jo, København er noget, og den kan blive til mere!" Den er historisk hygge i menneskelig skala, men den må også godt råbe lidt højt engang imellem – eller bare være lidt anderledes.

KBH nummer 5 er i øvrigt et udvidet november/december nummer. Vi introducerer en ny sektion om godt design i den håndgribelige skala og ser frem til at møde københavnere igen i januar.

KBH UPDATE

TIVOLI KONCERTSAL

Af Kasper Foged Rasmussen

Udsat for schalburgtage, bygget op igen og nu renoveret og ombygget.

Natten mellem den 24. og 25. juni 1944 listede en gruppe mørke skikkelser fra Schalburgkorpset sig ind i Tivoli. Korpset havde navn efter Christian von Schalburg,

➤ Set fra Tietgensgade

➤ Inde i den nye foyer

➤ Den nye foyer i tre niveauer. Det nederste niveau ligger under jordhøjde.

Obersturmbannführer i SS og kommandør for Frikorps Danmark, og bestod af danske landsforrædere der efter 30. december 1943 udførte modsabotage i Danmark. Deres mission var at ødelægge de steder der betød mest for danskerne. Krigsvigtige industrier var undtaget fra schalburgtage, og meningen med det hele var at gøre den danske sabotage mod tyskerne upopulær, men de opnåede kun den modsatte virkning. Den nat satte de mange af bygningerne i byens gamle forlystelsespark i brand. Blandt andet Glassalen og Koncertsalen fra 1902. Først i 1956 kom en ny koncertsal til og var, da den blev skabt, Nordens største med sine knap 2.000 pladser. I de seneste måneder har den dog været lukket for at få en større omgang med murskeem.

TO NYE BYGNINGER

Når Tivolis Koncertsal igen slår dørene op 6. november kommer den gamle sal fra 1956 til at fremstå i en ny og mere spektakulær form. Det er tegnestuen 3XNielsen der har stået for renoveringen som har kostet i omegnen af 100 millioner kroner. Som noget helt nyt bliver det ikke længere muligt at gå ind fra Tietgensgade hvilket betyder at adgangen til salen hele året bliver gennem Tivoli. På den måde bliver Koncertsalen

en mere integreret del af haven, også om vinteren. Og nedlæggelsen af den gamle vinterindgang i Tietgensgade skaber rum for en helt ny bygning – en stor øvesal for Tivolis Symfoniorkester. Samtidig forøges publikumsområderne til i alt 1300 m2 ved at ombygge Regnbuen og ved at forvandle den nuværende spillehal til garderobe og toiletfaciliteter.

Selve koncertsalen er blevet sat i stand, og akustik, siddekomfort og adgang for handicappede er forbedret. Der er blevet bygget en ny cirkelformet foyer i tre niveauer som kommer til at rumme en lounge, bar og café med udendørs-servering – og under koncertsalen i Regnbuehallen kan publikum nyde synet af et 30 meter langt akvarium med sære fisk.

KONCERTSALFAKTA

- Salen er blevet fuldstændig renoveret og har fået selskab af to nye bygninger.
- Genåbner den 6. november.

NOVEMBER/DECEMBER FEATURE VISIONER FOR KØBENHAVN

Københavnske

Visioner

Hvad København kan blive til hvis den tør!

Af Ellen Otzen og Kasper Foged Rasmussen

Da den hollandske arkitekt Erick van Egeraats spektakulære høje tårne af glas på Krøyers Plads i marts blev nedstemt i Borgerrepræsentationen, var der nogle der jublede, mens andre rev sig i håret. Og modstanden mod det lidt utraditionelle byggeri er ikke ny. I midten af 1950'erne fravalgte man fx arkitekten Jørn Utzons forslag til Langelinie-pavillionen – en pagodelignende bygning hvorfra man ville have haft et svimlende udsyn over byens spir og tårne. I stedet fik man en kasse af glas.

Noget kunne tyde på at visionære projekter fravælges af kommunalpolitikere der sætter stopklodser ud i angst for at enkelte vælgere vil protestere. Fremsynede projekter tabes på gulvet i kapløbet om stemmerne.

Men hvad er det vi vil med vores by? Skal den være høj eller lav, grøn eller tæt, overraskende eller traditionel? Tit er det nemmest at satse på det sikre, men det er ikke nødvendigvis det sikre der skaber den variation, som for alvor gør en by interessant. Som kunne gøre København til et arkitektonisk forbillede for andre byer. København er i de sidste par år blevet udpeget som verdens bedste by af Financial Times, og den er blevet kaldt et af de mest trendy steder på kloden af magasinet Wallpaper. Men spørgsmålet er, om beslutningstagernes visioner følger trit med de smigrende udnævnelser?

Man kunne spørge til hvorfor Københavns Havn overvejende bebygges med firkantede kasser? Og er det nødvendigvis et givet og

uomtvisteligt faktum at København vil blive ødelagt, hvis et par skyskrabere tager kampen op med byens smukke gamle tårne?

Ude på tegnestuerne rumsterer der visioner rundt i hovedet på arkitekterne – nogle vildere end andre, som de næste sider vil vise. KBH stillede seks af dem en simpel opgave: fremlæg tre visioner for fremtidens København og nævn en by i udlandet som København kunne lære noget af.

På de næste sider kan man se resultatet. Sejlads på Åboulevarden, Den Lille Havfrue så høj som Rundetårn, gigantiske skyskrabere og offentlige pladser på byens tage. Det er blot nogle få eksempler på hvad byen vil kunne byde på hvis den har modet til det.

VI STILLER ARKITEKTERNE TO SPØRGSMÅL

1

Fremlæg tre visioner for fremtidens København

2

Nævn en by i udlandet som København kunne lære noget af

JONAS RUNE SANGBJERG, 28 år

Arkitekt fra Kunstakademiets Arkitektskole 2004

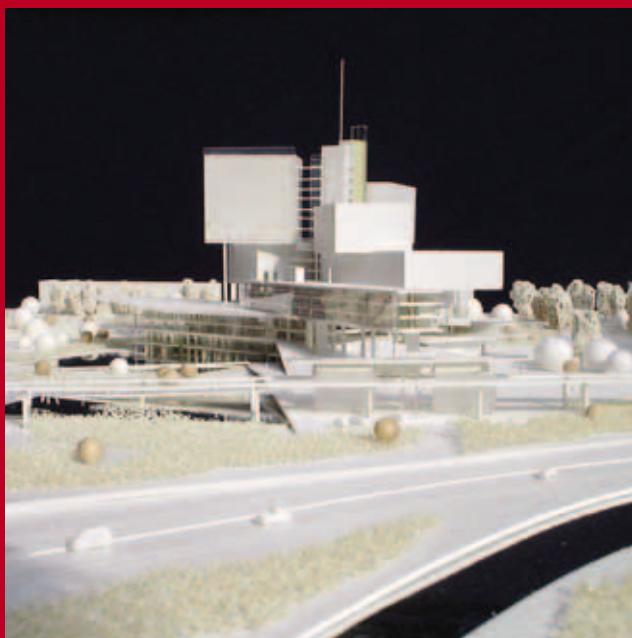
OPERAEN

Spænd Operaen efter 4 store bugserbåde (helst før den er rustet helt op) og sejl den ud i Nordsøen og ombyg den til boreplatform. For kære hr. Møller; nogle gange skal man holde sig til det man er bedst til.

THOMAS SCHEEL, 46 år & SØREN DAUBJERG, 48 år

Vilhelm Lauritzen Arkitekter

EN LANDMARK BYGNING

Der mangler en begavet "landmark-building" til erstatning for Behnisch's fantastiske og eksploderede Rigsarkiv (t.v.) i Ørestad Nord.

HØJHUSE

Drop al diskussion om hvorvidt der skal være højhuse i middelalderbyen og byg i stedet 100 nye boligårne i resten af København. Derved vil byen få en skyline der er en storby værdig.

NY BYPARK PÅ BANETERÆNNET

Forvandl Baneterrænet ved Vesterbro til en gigantisk postindustriell bypark.

ZÜRICH

Zürich. Her er man i gang med at udvikle området Zürich West fra gammelt industriområde til et nyt bolig- og erhvervsområde. Det er der som sådan ikke noget specielt ved, da det sker i hele Europa lige nu. Det, som gør Zürich West specielt, er, at man har ladet en stor del af de gamle bygninger blive tilbage, og så bygget nyt imellem, i stedet for bare at starte forfra. Derved er der opstået et nyt og meget nutidigt bymiljø, som endnu ikke findes nogle steder i København. Et blandet miljø af stort og småt, nyt og gammelt, industri og boliger, groft og fint, nye kontorer og smarte klubber skaber tilsammen en helt speciel atmosfære af kontraster og variation 24 timer i døgnet syv dage om ugen. Det er noget København kunne lære rigtig meget af.

ETABLÉR EN NY HAVNEFRONT FORAN KALVEBOD BRYGGE

Det skal igen være flot at komme kørende til København langs havnen. Det kan f.eks. gøres ved at lægge vejen på havnesiden af de eksisterende bygninger langs en ny havnepromenade og ved at etablere nye bygninger hvor vejen er idag. Byg et nyt Nationalmuseum med kontakt til havnen der festligholder Danmark som søfartsnation. (til venstre Chigago's havnefront ved Gold Coast).

TUNNEL TIL REFSHALEØEN MED SKYSKRABERE

Se at få bygget den tunnel til Refshaleøen - og så få bygget nogle skyskrabere derude med masser af boliger/erhverv/sport/butikker etc. - Se dog at få de biler ud af centrum.... (t.h. Millennium Tower - en 840m høj skyskraber projekteret i Tokyo. Tegnet af Norman Foster)

STOCKHOLM / NEW YORK

Stockholm for forholdet mellem havn og by, New York for intensitet. København skal fortættes, der skal være større kulturel og social diversitet, der skal bo flere mennesker, der skal være mere gang i den !!!

BJARKE INGELS, 31 år

Selvstændig med tegnestuen PLOT

PYRAMIDESTADEN

PYRAMIDESTADEN

Et supermarked bruger tusindvis af kilowattimer på sine kølediske. En køledisk er en varmepumpe som flytter varmen væk fra køledisken. Normalt ud til fuglene. En svømmehal bruger enorme mængder energi på at opvarme vand. Vi har regnet ud at en mellemstor Netto har tilstrækkeligt med lokal overskudsvarme til at forsyne en offentlig svømmehal med varmt vand.

Vi foreslår at skabe en bebyggelse på Rigsarkivgrunden i Ørestad på 100.000 m² som rummer boliger, kontorer og butikker, børnehave og brandstation, supermarked og sportshaller, postkontor og parkeringspladser. Mod syd, hvor stolen står højt på himmelen, vil facaden være meget skrå - tæt på 45 grader. Mod øst og vest vil facaderne være mere lodrette, men stadig skrå, for endelig at være helt lodrette mod nord. Resultatet er et ensemble af pyramidiske prismer i op til 80 meters højde som hver især suger det maksimale ud af solens stråler. Boligerne bebor de solvendte "skråninger", og træer på terrasserne giver kølende skygge om sommeren, men tillader

solen at opvarme boligen om vinteren. Boligerne udgør skovbeklædte "bakke-skråninger" befolket af grillende beboere i op til 20. sal.

Kontorerne, som gerne vil have dagslys og udsigt, men som hader overophedning og direkte sol på computerskærmen, vender mod nord. Og i de store dybe rum i pyramidernes midte foreslår vi en kombination af sportshaller, supermarked, svømmehal, parkeringshuse og Københavns nye hovedbibliotek. Solceller i de skrå facader leverer elektricitet til bebyggelsen. Vand opsamles til toiletskyl og organiske rensningsanlæg. Overskudsvarme fra kontorer og supermarkeder, anvendes til opvarming af boliger, og den tætte kombination af forskellige funktioner sikrer et aktivt og levende bymiljø.

Pyramidestaden vil være en arkitektonisk afveksling fra Ørestadens vinkelrette modernistiske blokke. Den vil være et multifunktionelt tilskud til universitetets og TV byens store kamper. Og den vil bevise at økologi i forhold til økonomi ikke er som de gode mod de onde, men faktisk kan være to sider af samme sag: økologi!

HØJE TORV

Høje torv er en stor offentlig plads på taget af Magasin midt i hjertet af København. Byens tage udgør et jomfrueligt territorium hvor vi kan finde mere plads til livet i den by der er her i forvejen. Med Høje Torv kan den historiske by og det moderne byliv eksistere side om side, eller rettere over og under hinanden. Høje Torv blev i foråret

BARCELONA

Barcelona er for mig den by i verden som er bedst at leve i. Den har alle de fysiske kvaliteter: strand, vand, bjerge, parker og godt vejr. Desuden er den enormt tæt og dermed meget levende, den har en sund økonomi, et rigt kulturliv og en velfungerende infrastruktur. Man har systematisk satset på at etablere offentlige rum og bygninger af høj arkitektonisk kvalitet og har stort mod til innovation og eksperimenteren, også i den helt store skala. Den stadig stigende popularitet Barcelona har oplevet de seneste 10 år, skyldes at den på mange måder opfylder alle kriterierne for at være en oplevelsesøkonomisk metropol. København har på samme måde lige nu muligheden for at positionere sig som Skandinaviens kreative hovedstad og oplevelsesøkonomiske vækstcenter.

KLØVERKARRÉEN

2003 udpeget som et af syv projekter som Fonden Realdania vil realisere under deres program for Bedre Byrum. Projektet er udarbejdet som et offentligt og privat samarbejde mellem Realdania, Magasin, Københavns Kommune og PLOT. Projektet afventer nu Magasins nye ledelses endelige startskud. Vi krydser fingre...

KLØVERKARRÉEN

Kløvermarken ligger lige bagved Holmen og Christiania. Og lige der hvor en fremtidig broforbindelse fra Nordhavn til Refshaleøen vil fortsætte ind mod Amager. Kløvermarken er Københavns gamle lufthavn som er blevet omdannet til store åbne sportsbaner, omgivet af industri og kolonihaver på alle sider. Folk klager over at der på grund af manglende læ ofte er ulideligt meget blæst på banerne.

Beliggenheden med den kommende broforbindelse, metroen og den nyåbnede Amager Strandpark er perfekt til beboelse. Man skulle være idiot hvis man foreslog at fjerne en af hjørnestenene i Amagers friluftsliv- og idrætssliv. Men hvem siger enten eller? Hvad med både og?

Hvis vi kunne få lov til at købe et smalt bånd på 20 meter hele vejen rundt om Kløvermarken - hvor vi tager hensyn til naboer og eksisterende bebyggelser og anlæg langs kanten, ville vi få et byggefelt som er tre kilometer langt. Kløverkarreen ville slange sig rundt

om Kløvermarken med plads til 3.000 boliger, uden at det har kostet så meget som en fodboldbane.

Der vil være masser af store porte, buer og generøse åbninger som forbinder Kløvermarken med omgivelserne, ligesom bebyggelsen vil hæve og sænke sig i respekt for naboerne og for at give udvalgte udsyn til byens tårne.

I stueetagen på den nye karré vil vi kunne inkorporere cafeer og butikker samt klubfunktioner til Kløvermarkens friluftsliv.

Tag-etagen vil med sin fantastiske beliggenhed og bebyggelsens bevægelse op og ned være en fælles taghave, der bugter sig gennem Amagers bylandskab som en amagerkansk udgave af Den Kinesiske Mur.

Byen får 3.000 nye boliger, Kløvermarken får mere liv, nye faciliteter og mere læ, og kommunen får penge i kassen uden at sælge ud af sine rekreative herligheder. (Kære borgmester, vi har en køber klar).

STIG L. ANDERSSON, 48 år

Selvstændig med SLA Landskabsarkitekter

TOKYO

En metropol der på én gang er tradition og fornyelse, natur og urban. Byen har skiftende centre og en spaghettigtig infrastruktur der frisætter forestillinger om bolig, erhverv og udeliv inden det bliver vanetænkning.

Byen minder om en vandmand der flyder med vandets og vindenes strømme. Der er tale om en symbiose hvor by og indbyggere har fælles stofskifte.

Når man går i Shinjuku en tidlig aften, myldrer det frem med små listige steder der serverer frisk fisk, whisky og sang. Et århundrede gammelt livsmønster træder i karakter, og næste morgen passerer mere end 6 mill. mennesker stationsområdet for at nå deres arbejde, shoppe eller besøge den nærmeste put-and-take fiskedam. Byen er mættet med overraskelser, og naturen er nærværende som vejr og vegetation og forandring - floret af forårets lugtløse kirsebærblomster maler himlen lysende opalhvid, og efterårets gule og røde ahornløv kan blive så kvalmende stoflig at man må spise bladene stegt i en sødlig butterdej til lyden af susende trafik og tempelklokker.

ÅBOULEVARDEN 2005 & 2007

Når man kører op af Åboulevarden slår det en hvor meget vandet mangler mellem husene. Ladegårdsåen, som tidligere flød i vejtracéerne, er nu rørført mange meter under asfalt og komprimeret jord. Hvad nu hvis bilstrømmen byttede plads med vandstrømmen?

Bilerne bliver ført under boulevarden i oplyste tunneller, og vandet flyder mellem husene - med eet er byrummet stille, vandfyldt - og både og surfere har erstattet larm, os og utrygge passagerer. Husene får altaner, og familierne kan følge med i vandrummets liv mens morgenkaffen gøres klar. En ny dag begynder.

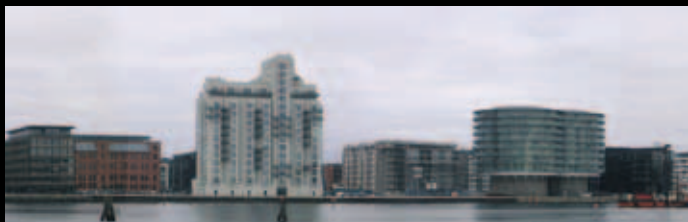
Bydelen får nyt liv, og det er beboerne og indbyggerne der sættes i fokus. Udelivet er optimeret, og værdistigningen i området får et kulturelt løft - både oplevelserne og økonomisk. Byen bliver rigere.

ØSTERBRO 2005 & 2007

Når man en tidlig morgen ser ud over byens tage står det lysende klart hvor homogen byen er. En kosmopolitisk by er meget mere mangfoldig og overraskende. Hvordan kan vi forene ønsket om at skabe en mangfoldig by hvor vi kan opleve natur samtidig med en bymæssig komfort og være tæt på himlen samtidig med at kunne opleve brokvarternes traditioner? Det kan vi ved at gå ind i brokvarterernes tætte karréstruktur og supplere med nye boliger ovenpå de eksisterende. Brokvarteret får tårne og en ny skyline. Det afgørende er at det nye brokvarter rummer så store herlighedsværdier med de nye boliger at det bliver en god investering at opføre dem. Indgrebet imødekommer det politiske ønske om at København skal være kosmopolitisk.

ÅBOULEVARDEN 2005 & 2007

HAVNESTADEN 2005, 2010 & 2025

HAVNESTADEN 2005, 2010 & 2025

Når man en sen eftermiddag går gennem Havnebadet ser man tydeligt den nye bys bekvemmeligheder. Veje, parkeringsarealer og små forpladser til kontorer og boliger afvikler effektivt trafik og transit. Kedsomheden breder sig. Omgivelserne ser ens ud dag efter dag, og i boligerne er betrækket på Cassina-møblerne blevet slapt. Reolen er fyldt op med livsstilsmagasiner, og køkkenet er endnu engang ombygget for at følge trenden. Udsigten til parkeringsarealer og havn er blevet trivial - hvad nu hvis man blev overrasket af duftende og frisk kampfer eller måtte stoppe helt op for at høre cikadernes sitrende sang? Havnebadet har et stort potentiale for forandring. Kedsomhed og vanetænkning forsvinder når de funktionsbestemte og to-dimensionelle udearealer forvandles til oplevelsesrige og tre-dimensionelle rum med overraskelser og udfordringer.

Det karakteristiske ved Metropolen er at den altid er i forandring - den hverken hviler eller stopper op. Hvor hurtigt Havnebadet kan udvikle sig, er et spørgsmål om graden af metropol og vores evne til at se hver eftermiddag som både en gentagelse og en forandring.

ØSTERBRO 2005 & 2007

MORTEN HOLM, 37 år Schmidt, Hammer og Lassen

KØBENHAVN/BARCELONA

København skal uden sammenligning forblive København og støtte den del af sit hjerte der hælder til mod, tolerance og åbenhed. De sidste rester af Frilandsmuseum er ved at blive blæst bort, og der er optimistiske mennesker på banen. En enkelt skelen til Barcelonas evne til at kombinere ny infrastruktur med re-vitalisering af byens kontakt med vandet vil være på sin plads - og en tro på at bymæssig kvalitet er det eneste der vil placere København som sig selv på kortet i en tid med global MacD tid. Dette kræver et aktivistisk bystyre som ikke overlader byudvikling til private hænder.

VALBY IDRÆTSPARK

Valby er et af de originale københavnske åndehuller som sprudler og som fortjener at blive forbundet med Valby parken som synes aldeles glemt og blot er en lokal hemmelighed for de få.

Et stort skrånende græstæppe skjuler sportsbutikker, velvære og vandkulturhus uden at fjerne et eneste græsstrå. Til gengæld tilbydes dette bakkehus et dramatisk græstag som kan indtages af den mobile og mere street-prægede sport.

DORTE MANDRUP, 44 år Selvstændig med Dorte Mandrup Arkitekter

MARRAKESH

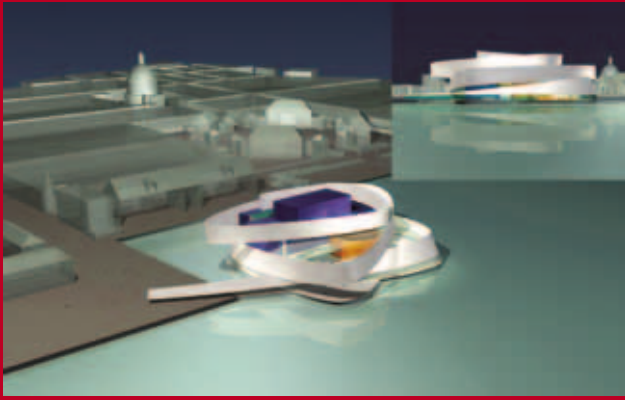
Et møde mellem Marrakesh og København kunne nok skabe nogle interessante møder og hybrider. Den centrale plads i Marrakesh er imponerende i sin mangfoldighed og dynamik. Her indtages et offentligt byrum på måder vi ikke engang har ord for i Danmark. Det private initiativ, anarki, vilde fantasier og farverige festligheder bølger over den store plads, samtidig med solens skarpe lys skaber de smukkeste skyggediagrammer, om natten i skarpt hvidt lys fra medbragte lamper, drama og store armbevægelser.

København savner rum hvor det uforudseete kan ske, rum der kan udvikles uplanlagt og uden det sædvanlige "ordenspoliti" der nok skal få lukket enhver sprække og glattet enhver ujævnhed.

BOLIGTÅRNE

Herlige hvidblomstrende boligtårne der med fordel kunne stå i Ørestaden eller afslutningen af Islands Brygge og brøle om kap med Hvidtjørn og motorveje.

SKUESPILHUS PÅ KVÆSTHUSBROEN

SHL's forslag til det nye skuespilhus (andet forslag er under opførelse overfor Operaen) der fik 4. præmie ved den internationale konkurrence for 3 år siden. Det er et forslag der forførende sensuelt omvikler salene og foyeren med sit hvide slør og antaster forsigtigheden når der skal laves moderne demokratiske monumenter.

THE GIANT MERMAID

Med en højde præcis 1 m. højere en *Statue Of Liberty* antaster hun kodexet *small is beautiful* og placeret for enden af Langelinie kajen ved indsejlingen til København, et nyt og grotesk vartegn. Torsoen rummer samtidig 5.000 billige boliger finansieret af de mere end 5.000 daglige besøgende der betaler for opstigning til den nyfortolkede havfrues top.

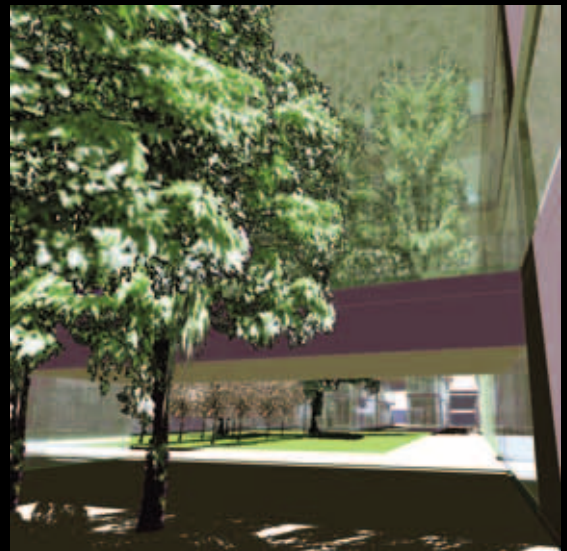
BEACH HOUSES TIL BYEN

Rækkehuse til havnebrug. De er udformet med meget stor dybde (15 m) og meget lille facade for at udnytte grunden mest muligt. De er udformet så der kommer dagslys helt ind i bygningen overalt, og således at der er både både dobbelthøje og lavloftede rum i et diagonalt forløb.

PLAN FOR PORCELÆNSGRUNDEN I VALBY

Målet var at udvikle bebyggelses-, bygnings- og boligtyper til en tæt haveby i en ny typologi, der har særlig fokus på sammenvævningen af bygningsmasse og have rum.

Bebyggelsesprincippet er et ambitiøst forsøg på at fusionere forskellige skalatrin og bebyggelsestyper, ved at sidestille villahavestrukturen med karréstrukturen - og så at sige vende det grønne rum ind i det byggede massiv.

Louis & Louise

35-årige Louise Campbell er en af de yngre danske designere med størst succes, både herhjemme og i udlandet. Hun er uddannet på Danmarks Designskole på Østerbro og sidder og laver sine ting i Gothersgade. I de første år af karrieren arbejdede hun mest med møbler, og for nylig indrettede hun Kulturministeriet. Sidste år sendte hun, sammen med det danske firma Louis Poulsen, for første gang en lampe på gaden, og i år vandt hun guld ved den internationale IF Design Award for designet. Så det er ikke så underligt at Louis & Louise fortsætter samarbejdet og nu sender en ny lampe på markedet. *Collage*, hedder den, og er bygget op af 3 lag akryl der hver har et laserudskåret mønster. Lagene er så forskudt fra hinanden, så direkte blænding undgås, mens lyset får lov at skabe collage på skærmene.

Lampen fås både som pendel og gulvlampe, og prisen starter ved omkring 6.000 kr.

www.louisecampbell.com

Selvlært design

I 1997 åbnede Tom Rossau en butik på Istedgade der mest solgte lædertøj. Men han blev så småt træt af at sy tøj og begyndte at bruge mere tid på at udvikle møbler og lamper. Den helt selvlærte Tom arbejder i dag i butikens baglokale eller på værkstedet på Islands Brygge hvor der er plads til at lave de større ting. Hans tilgang er simpelthen den at han observerer hvad der sker når han påvirker et materiale. Bordet herunder er f.eks. en aluminiumsplade der har fået bukket hjørnerne, og Tom arbejder også med betonborde, lamper i birkefinér og meget andet. "Jeg har egentlig bare taget tråden op hvor jeg slap som barn. I dag er det aluminium, plast eller finér i stedet for lego-klodser."

Ichinen, Istedgade 59, Kbh V

Litterær vandretur

Lise Lotte Frederiksen trængte til et pusterum fra jobbet som seminarlærer, og så startede den 53-årige cand.mag. et lille firma. Peter og Ping, hedder det, og arrangerer litterære vandreture rundt om i København. Gå i Michael Strunge, Dan Turéll eller Søren Kierkegaards fodspor og få en ny vinkel på historien, litteraturen og København. "Mit mål er at bringe byens rum og en forfat-

ters univers i spil sammen," fortæller Lise-Lotte og tilføjer at Peter og Ping også er i gang med at lave et litterært københavnerkort. Man behøver ikke at melde sig til, men kan blot troppe op til turene der annonceres på hjemmesiden og gennemføres i al slags vejr. Prisen er 65 kroner.

www.peter-og-ping.dk

Italiensk is

I Danmark laver vi nogle af verdens bedste mejeriprodukter, men af uransagelige årsager omfatter sortimentet ikke god is. I de københavnske supermarkeder står mest industrielle produkter uden meget fløde eller mælk, men med masser af svinefedt og vallepulver. Italienerne er dog gode til is, og de sidste par år er is fra støvlandet marcheret ind til betrængte københavnske ganers assistance. Seneste ankomst er en is der hedder intet mindre end *Antica Gelateria del Corso* og har den store fødevarer-koncern Nestlé i ryggen. I første omgang vil Antica i København kun kunne købes i kaffebaren Mammamia på Fisketorvet og i Field's, men det er planen at åbne en isbar på Strøget inden længe. Antica er lavet på mælk, og ikke fløde, så den ligger lettere i maven og har en lavere fedtprocent.

Rokkestol

Den 42-årige designer Jakob Wagner startede egentlig som ingeniør, men læste så industrielt design på Kunstakademiet og rundt om i Europa. Den solide baggrund har gjort ham i stand til at arbejde med så forskellige ting som dykkerudstyr, glas, briller, farmaceutisk udstyr og møbler. Til daglig arbejder han i Pakhus 11 ved Kastellet, og han har tid til fordybelse, for i 2003 blev han tildelt Statens Kunstfonds 3-årige arbejdslegat. Hans *Ray Chair* har i et pænt stykke tid prydet vinduet i butikken Hay Cph i Pilestræde, og vi synes egentlig den har format til at

blive lidt af en moderne klassiker. Navnet *Ray* henviser til rokken - den smukke fisk i hajfamilien der glider rundt som et flyvende tæppe i lunere vande end vores. Jakob dykker selv og fandt inspiration til stolen i rokkens svungne former: "Den er tyk midt på sædet og tynder ud mod vingetipperne, og det får den til at flyve elegant som rokken i vandet," forklarer han. Stolen fås med forskelligt betræk, og prisen starter ved 4.650,-

Hay Cph, Pilestræde 29-31, Kbh K

Galleributik

Et sted for den kræsne kunde som interesserer sig for ting der taler til sanserne - ofte humoristisk, grafisk eller poetisk. Det var Mikala Mortensens vision da hun for et år siden åbnede et lille galleri/butik i Møntergade. Den 37-årige arkitekt sidder selv i det tilknyttede værksted og designer egne smykker, men hun har også andres brugskunst, møbler og smykker til salg og skue i galleributikken. Tre gange om året arrangerer hun udstillinger for at sætte fokus på et særligt tema eller en kunstner, og som altid er det unika eller små serieproduktioner der får lov at komme på hylderne. Den aktuelle udstilling er centreret omkring 30 forskellige manchetknapper lavet af 15 danske og udenlandske smykke-kunstnere.

Møntergade 10, Kbh K

Dnmark

Hvordan får man gang i sin egen møbelproduktion? Det spørgsmål tyggede Rene Hougaard (tv.) lidt på da han blev færdig som arkitekt i 2003. Da han kort efter vandt en talentkonkurrence i Bo Bedre, begyndte han at få kontakt til nogle producenter der måske var interesserede. Hos en af producenterne arbejdede Jens Hornbak der på trods af sine kun 32 år allerede havde været i branchen i 17. De to mødtes til en kop kaffe og fandt ud af at det her måske

kunne blive til noget større. Jens sagde derfor sit job op, og i februar startede de to så firmaet Dnmark. "Der mangler innovation i den danske møbelbranche. Unge mennesker køber de samme møbler som deres forældres, og det synes vi er ved at være lidt kedeligt," siger René. I dag sidder de på Vesterbrogade og designer deres ting. *Daybed* herunder kan erhverves i Paustian og Illums Bolighus. Prisen er 25.500,-

www.dnmark.com

KBH BØGER I BYEN

Ritts København

Ritt Bjerregaards nye bog er dels en erindringskitse over en københavnerbarndom, dels en udbygget valgpeje. Man støder på opbyggelige konkrete forslag som fx at lave dele af Amager Fælled om til dyrkningshaver for de lokale beboere. Indimellem undrer man sig dog lidt over hvorfor der ikke er blevet redigeret lidt strammere i anekdoterne. Hvorfor skal læseren fx vide at A.P.Møllers containerskib blev præsenteret på Langelinie i 2004? Alt i alt dog nyttig viden om byen med appetitvækkende fotos af Thorkild Jensen.

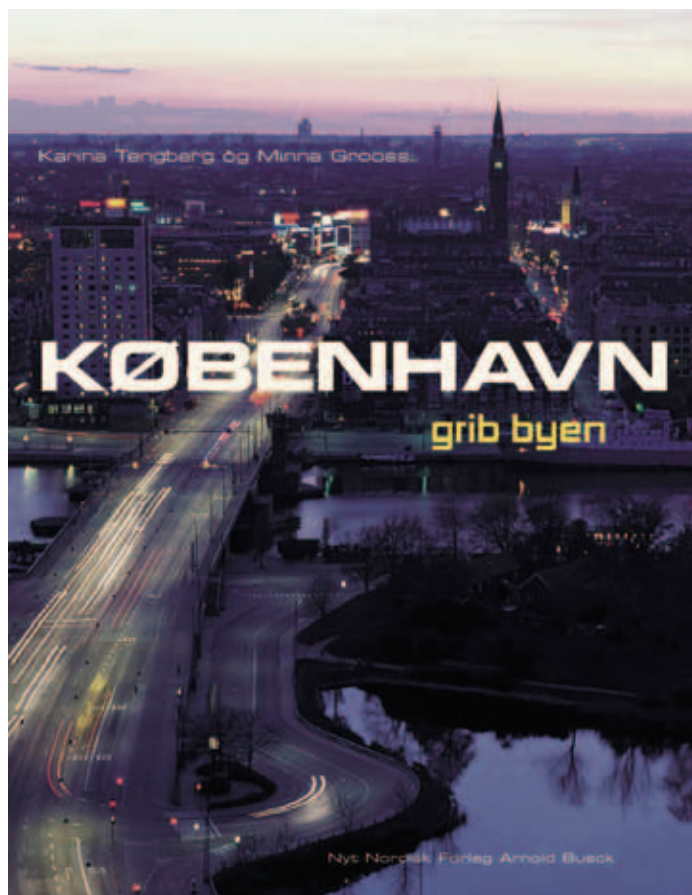
Mit København
Gyldendal
208 sider, 249 kr.

Top 50

Produktionen af kanoner er af uransagelige årsager meget vigtige i denne tid. Det har Kim Dirckinck-Hølmfeldt og Jørgen Hegner Christiansen i samarbejde med Arkitektens Forlag taget til efterretning. De to forfattere har udvalgt 50 værker fra Jættestuer til Arne Jakobsen, og det hele er selvfølgelig udtryk for en subjektiv vurdering, men det forhindrer ikke bogen i at give et godt indblik i den danske arkitekturs hovedtræk gennem tiden.

En Arkitekturkanon - De Byggede Danmark
Arkitektens Forlag. 144 sider. 280 kr.

Grib Byen

Skribenten Minna Grooss og fotografen Karina Tengberg tager læserne med til de steder i byen man ikke finder i de traditionelle bøger om København. Bogen er proppet med lækre billeder og veloplagte tekster der åbner døren til byens hemmelige steder - og er et bevis på at byen kan opdages igen og igen.

Grib Byen
Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.
160 sider, 299 kr.

Filmens Historie

Med en baggrund som filmkritiker, producer og instruktør beskriver Mark Cousins hvordan filmskabere gennem historien har påvirket hinanden og selv er blevet påvirket af deres samtid. Starten går ved stumfilm, og historien bevæger sig frem til den nuværende digitale æra. Det hele sættes ind i et internationalt perspektiv hvor filmtrådene trækkes over fem kontinenter og flettes sammen til en øjenåbnende helhed.

Filmens Historie
Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck
514 sider, 299 kr.

KBH UPDATE

SVØMMEPARADIS PÅ BELLAHØJ

af Kasper Foged Rasmussen

Bellahøjbadet får vokseværk og internationalt format.

Københavns Kommune har udvalgt den århusianske tegnestue Arkitema til at forny Bellahøjbadet. Tegnestuen skal gennem de næste år renovere og forny den forfaldne tumleplads for byens vandhunde, og når det hele står klar, vil badet ikke være til at kende. Det nye Bellahøjbad bliver et 6.000 m² stort svømmeland med børne- og udendørsbassiner, udspringsbassin med 10-meter tårn samt de obligatoriske motionslokaler, faciliteter til undervandsrugby og meget andet.

GRØN OPAL

GUF FOR ELITEN
Med det nye Bellahøjbad får København desuden det første overdækkede 50 meter svømmestadion med mindst 300 tilskuerpladser som gør det muligt at afvikle elitestævner. Alle de store svømmestævner såsom OL og VM afvikles på langbaner, og Bellahøjbadet giver nu de københavnske svømmetalenter mulighed for at forberede sig året rundt. Man planlægger i øjeblikket et bassin med ovenlys, men den endelige udformning er endnu ikke helt fastlagt.

GRØN OPAL

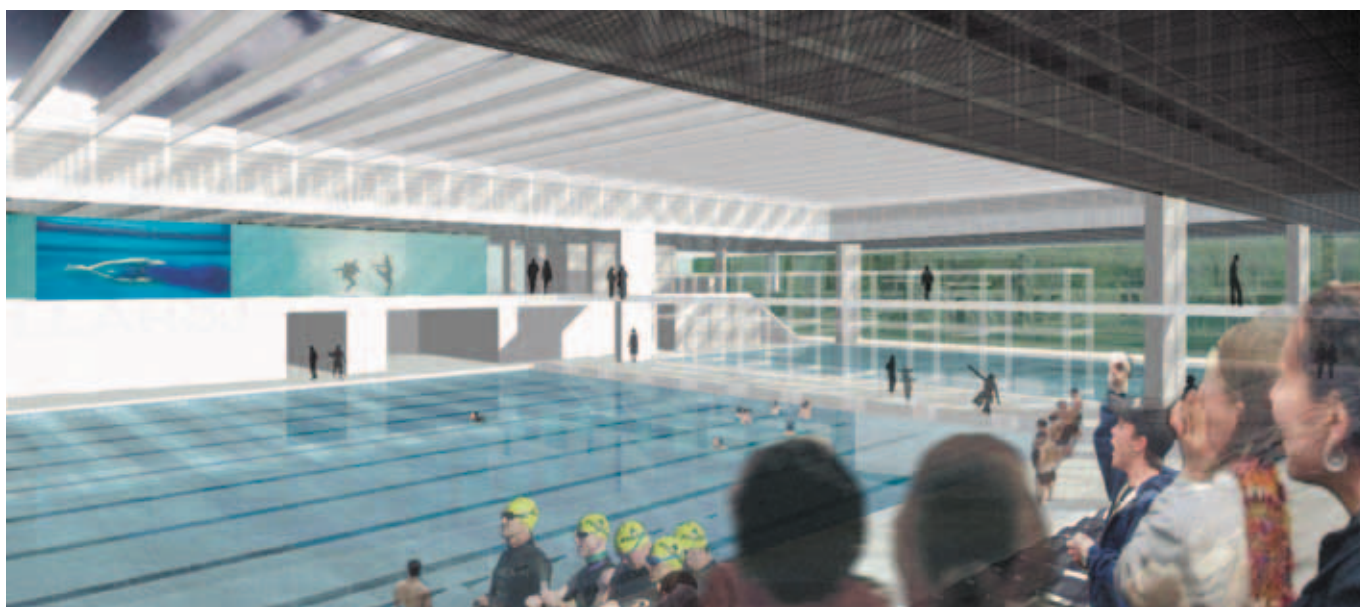
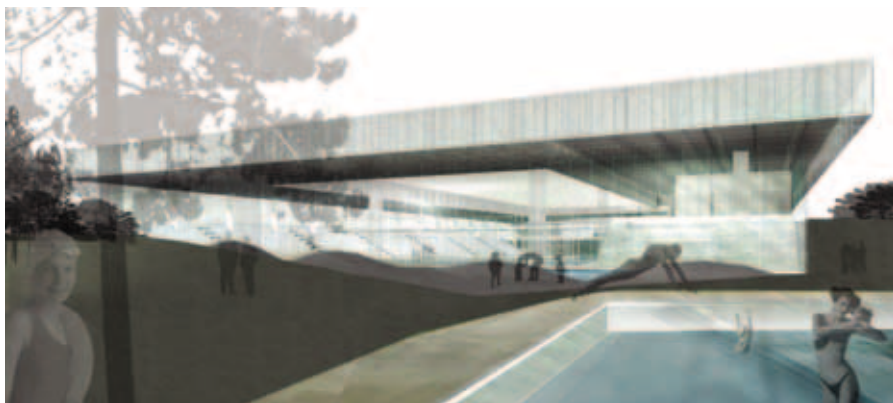
Anlægget i sig selv bliver et landskab med bakker og træer, og den nye bygning får ifølge Arkitema en ganske særlig tagflade som kommer til at give anlægget et markant horisontalt udtryk. Tagets kant bliver beklædt med opalglas og vil komme til funkler når solens stråler rammer. Når mørket sænker sig over Bellahøj, skal kunstigt lys der skifter farve være medvirkende til at gøre bygningen til intet mindre end et var-tegn for området.

BELLAHØJBADFAKTA

- Forventes klar til brug i 2009.
- Københavns Kommune har afsat 129 mio. kr. til opgaven.

→ Det nye, overdækkede svømmestadion vil få tilskuerpladser, så det kan bruges til større stævner. Indtil videre er der dog kun gjort plads til ca. 300.

København har nu overgået Southampton som Nordeuropas største mål for krydstogtskibe, og sæsonen er ikke helt slut endnu.

Sæt

Arets krydstogtsæson i København er overstået – næsten da. Det er nemlig ikke helt slut for i år, idet der usædvanligvis vil finde et anløb sted i julemåneden. Det 270 meter lange *Aurora* fra P&O Cruises, Storbritanniens største krydstogtoperatør besøger København den 10.–11. december som en del af et *Winter Wonderland* krydstogt hvor gæsterne får lejlighed til at foretage julegaveindkøb og smage på de lokale julelækkerier i fem storbyer, i ligeså mange lande, i løbet af ti dage.

16 GANGE TIL KØBENHAVN

København har vokset sig stor som krydstogtdestination i Nordeuropa. I løbet af sæsonen 2005, som strakte sig fra primo april til primo oktober, har der været 283 anløb. Det er dog ikke det samme som 283 forskellige skibe da adskillige af dem returnerer både to, tre og op til seks gange. Antallet af forskellige krydstogtskibe

KRYDSTOGTFAKTA

- I år ankommer ca. 350.000 turister til København med krydstogtskibe.
- Når året er omme, vil der have været 284 anløb i København. I 1998 var tallet 157, en stigning på over 80%.
- Ifølge beregninger fra sidste år, omsætter skibene og deres passager for i alt 578 mio.kr. i København hvert år.
- 43% af passagererne er fra USA, 18% er fra Storbritannien og 13% er fra Tyskland.
- Et krydstogtsophold i København varer gennemsnitligt 10 timer.

X

HAVNEN: KRYDSTOGTSKIBE

ved togt

i år kom op på godt og vel 60. Men også det er et rigtig pænt antal.

Skibene, ligesom krydstogtgæsterne, er af såvel ældre som yngre dato og varierende i størrelse og form. Nogle har en fortid som færge, andre er født som krydstogtskib. Nogle togter udgår fra, eller slutter i, København, men i langt de fleste tilfælde er den danske hovedstad et led i rejser der indånder atmosfæren i en række Østersøhavne og de storslåede norske fjordscenerier.

SKOTSK KLASSIKER

I top blandt de helt store krydstogtskibe, der vender tilbage til København flere gange i løbet af en sæson, ligger de tre *Princess* søsterskibe fra Princess Cruises, bygget af Fincantieri i Italien i 1998, 2001 og 2002. De er 289,5 meter lange og har plads til 3.300 passagerer. Logistikken skal være i orden når disse kolosser skifter passagerer i København!

En anden storhed, i mere end én betydning, som ligeledes gæstede København i den forløbne sommer var *Queen Elizabeth 2*, også kendt som *QE2*. En 293,5 meter elegant klassiker fra 1969, bygget i Skotland for ligeledes ærværdige Cunard og dets Atlanterfart mellem Southampton og New York. Denne gang var *QE2* dog ikke i Danmark i rollen som krydstogtskib, men blev benyttet som hotelskib i forbindelse med en konference i Bella Center i maj måned.

Hovedparten af krydstogtskibene lægger til ved Langelinie og i Frihavnen, men også ved Larsens Plads/Amaliehaven og den tidligere kajplads for Polensfærgen ved Nordre Toldbod, sejler de flydende hoteller til land. Og også i Malmö anløber et beskedent antal. Siden maj 2001 hører havnene i Malmö og København organisatorisk under et: *Copenhagen Malmö Port*.

DET RØDE FYRTÅRN

Til terminalen der ligger inde i Frihavnen er der ikke adgang for publikum, men det er der som bekendt på Langelinie – og det kan ses! Især på gode sommerdage valfarter en lind strøm af gående, cykler, biler og ikke mindst motorcykler langs Langelinie kaj ud til det lille fyrtårn og de store isvafler for enden af kajen. Herfra kan man følge med i skibenes og krydstogtpassagerernes kommen og gåen fra tidlig morgen til sen aften. Molen fik for nylig kappet det yderste stykke af og blev lagt om i forbindelse med flytningen af Oslo- og Polensfærgerne fra Kvæsthusbroen og Nordre Toldbod til en nyopført storterminal i Nordhavnen. Men det diminutive fyrtårn, som var placeret ude på spidsen, ville københavnernes ikke give slip på, og det står nu genopført og stråler i al sin højroede glans side om side med isboden.

GODT FOR BYEN

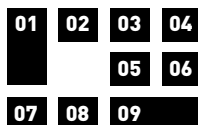
Den godt og vel kilometer lange Langelinie kaj blev bygget i forbindelse med anlæggelsen af Frihavnen, som åbnede i 1895. I de senere år, i takt med Københavns stigende popularitet som krydstogtby og det omfattende bolig- og erhvervbyggeri i området, er Langelinie kaj blevet shinet op. Under den hævede promenade er en række nye butikker, caféer og et *Cruise Information Center* rykket ind – og er med til at give stedet dets særlige puls. For høj puls, vil nogle beboere på bagsiden muligvis mene med hensyn til antallet af biler, busser og motorcykler der i perioder drøner op og ned ad Indiakaj dagen lang.

Det er dog ikke kun havnen og skibsmæglerne der nyder godt af krydstogtskibene. De er også en god forretning for byens butikker, museer, spisesteder og kanalrundfarter m.v. hvor de mange passagerer årligt lægger adskillige kroner, euro og dollar. «

■
De findes i alle afskygninger ...
Detaljens København

KRYDSTOGT I HAVNEN

- 01 Constellation
- 02 Golden Princess
- 03 Queen Elizabeth II
- 04 Rhapsody
- 05 Crystal Symphony
- 06 Silver Whisper
- 07 Arcadia
- 08 Century
- 09 Star Princess

fotoserie af Tim Timoleon

Henrik Milling

Født 1968. Radiovært ved P3 (Musikmysteriet, Tjenesten, Funkshowet, P3 Retro)
Opvokset i Gug ved Aalborg. Har tidligere produceret musik i USA for bl.a. Vanessa Williams, NWA og det Grammy-nominerede *Lifer's Group* projekt med livstidsfanger.

Da jeg var teenager sparede jeg sammen til en sampler. Jeg arbejdede som opvasker på Hotel Fønix i Aalborg. Folk synes jeg var latterlig, men jo mere jeg hørte af rapmusikken, jo mere tænkte jeg "Det kan jeg sgu da også". Jeg var ekstremt opsat på at komme til USA og lave musik med de største af stjernerne. Det lykkedes da jeg var 22.

Jeg er født og opvokset i et villakvarter i Gug – det sidste 'g' er stumt. Sådan spotter vi tilflyttere. Min mor var hjemmegående, min far ingeniør, og jeg har også en storebror. Min opvækst var så almindelig som det overhovedet kan blive, bortset fra at jeg var sindssygt optaget af de ting fra USA der blev spillet på radioen. Da dét der rap-musik begyndte at komme i '82-'83 - hold da op! Når man er en 14-15 år, så er alt det musik der er direkte modsat det som kører nu - det tænder man på. Musik hvor guitaren overhovedet ikke er med, der er ikke nogen der synger – for mig var det en åbenbaring. Plus at de der rappere fortalte om SIG SELV – det handlede ikke om "duelskermig, jegelskerdig," eller erkendelsen af hvor fedt det er at danse. Det handlede om deres eget liv, skæbnehistorier fra ghettoen i USA hvor dramaet jo er allestedsnærværende.

Jeg kunne godt mærke at jeg måtte væk fra Aalborg, hvis karrieren skulle blive til noget. Dansk musik sagde mig intet – Sanne, Anne, Hanne, Lis og Søs, *who cares*.

Som 19-årig flyttede jeg til København. Jeg boede i et lille klubværelse i Sydhavnen. Jeg ville gerne være vært på P3, men det var umuligt at komme ind på det tidspunkt hvis man ikke havde arbejdet i en børnehave – desuden spillede værterne mest danske viser, og der var ikke megen sympati for rap. Pludselig begyndte nogle af de demoer jeg sendte til USA at rykke. Min ven Carsten lavede koncerter med rap-musikere og spillede mine bånd for dem. Mit store break kom da jeg blev spurgt om jeg ville producere nogle numre for den amerikanske sanger Vanessa Williams. Hun havde været den første sorte Miss America og skulle producere sit andet album.

Jeg endte med at flytte til USA i 1991 og nåede rigtig langt takket være min skandinavisk-protestantiske arbejdsdisciplin. Jeg blev fx ansat til at producere en rap-plade med nogle livstids-fanger i New York fordi de vidste at jeg kunne finde ud af at møde op til tiden. Det job førte til samarbejde med både NWA og Ice Cube.

Tit måtte jeg sidde og vælge mellem om jeg skulle bruge penge på mad eller disketter, men omsider gav stædigheden økonomisk bonus. Jeg var et par og tyve år gammel, og pludselig solgte den plade jeg havde produceret fire millioner på verdensplan. Grunden til min succes i USA var ikke talent, men slet og ret hårdt arbejde og disciplin. Jeg har aldrig gidet det der med at *sweet-talk*.

Efter fire år i Los Angeles havde jeg fået nok af den amerikanske pladebranche. Clinton var kommet til magten, og det blev sværere for skandinaverne at få et Green Card, så jeg flyttede tilbage til København. Folk opfordrede mig til at producere dansk musik – med min baggrund kunne jeg jo få lov at lave Thomas Helmig, sagde de. Men efter at have lavet Ice Cube ville jeg fandeme hellere amputeres end at producere Helmigs plader. Så jeg købte en lejlighed på Frederiksberg og startede på Handelshøjsskolen. Via nogle gamle radio-kontakter kom jeg ind på P3 og blev vært på Børneradio. Senere kom "Funkshowet" og "Verdens Bedste Søndag". Handelsskolen droppede jeg.

Joseph Artzi

Født 1940. Opvokset i kibbutz i Israel. Bosat i Danmark siden 1974.
Leder af Alexanderskolen i Fredericiagade. www.alexanderskolen.dk.
Dansk gift, to børn.

Det var i 1974. Jeg var på gennemrejse i København og besøgte en veninde på vej til London for at videreuddanne mig i Alexander-teknik. Via en personlig kontakt blev jeg bedt om at holde foredrag om teknikken på Institut for Psykologi ved Københavns Universitet. Derefter blev jeg i Danmark som Alexander-lærer.

På det tidspunkt var det umuligt at få en lejlighed i København som udlænding hvis man ikke kendte nogen i byen. Jeg kunne ikke få et sted at bo, men heldigvis kendte jeg én der skulle flytte, og jeg fremlejede en lejlighed på Gl. Strand.

Da jeg landede første gang i København var det efterår, november måned, det hele var så smukt. Der var en fantastisk stilhed. Dét havde jeg savnet i Israel. Tempoet i København var langsomt, der var næsten ingen caféer, kun de forfærdelige værtshuse. På mange måder var det meget kedeligt, du kunne ikke få eksotisk frugt og grøntsager i butikkerne. Men der var en god stemning. Folk var meget åbne og venlige. Det første jeg

gjorde da jeg ankom var at gå tur i byen om natten. Jeg havde været i New York der dengang var en barsk by, så det var rart at mærke hvor trygt der var i København. Jeg forbinder stadig København med det berømte billede af politimanden der stopper trafikken for at hjælpe ænder over gaden. Siden er byen blevet mere aggressiv. Det hele går stærkere, også trafikken. Men der er også kommet flere udlændinge hertil, og det har givet byen mere farve og temperament.

Jeg blev dansk statsborger i 1982, og det samme år mødte jeg min kone som er fra Skagen. Mine børn taler ikke hebraisk, for mit dansk var så totalt elendig i starten at min kone og jeg talte meget engelsk sammen da de var små.

Alexander-teknik er en teknik der hjælper folk til at forbedre deres motorik ved at hæmme de dårlige vaner, som kroppen sommetider har indarbejdet. Teknikken er opfundet af en australsk skuespiller, F.M. Alexander der havde mistet sin stemme. Jeg

har fx hjulpet mange musikere der har fået erhvervsskader og ikke kan arbejde mere.

Jeg blev tilbudt at starte Alexander-skoler i både Cape Town og Sydney, men valgte alligevel at blive i København. På grund af stabiliteten og roen her. Og så holder jeg meget af Europa. Jeg sætter stor pris på det danske politiske system, og det demokrati vi har her.

Jeg er uddannet idrætslærer ved *Wingate Institute for Physical Education* i Israel. Mens jeg læste der, kom jeg på sporet af Alexander-teknikken, og den tiltalte mig med det samme. Min plan er at fortsætte som Alexander-lærer til jeg dør. I min branche er det nemlig sådan at jo ældre du bliver, jo bedre bliver du. Jeg kan sagtens arbejde 30 år endnu.

Jeg har flyttet meget rundt, boet i New York og London, og jeg har altid opfattet mig selv som en slags "vandrende jøde". Men nu har jeg været i København i 30 år, og her vil jeg blive. Jeg har ikke nogen planer, jeg lever nu, og jeg har det godt.

Fatmans fede liv

Gennem mere end 15 år har fænomenet Morten Lindberg, alias Master Fatman, rumsteret i nær sagt alle afkroge af den københavnske kulturscene. Han har aldrig været til at sætte i bås, og som altid har han hamrende travlt...

Af Kasper Foged Rasmussen • foto: Jesper Ludvigsen

> KULTUR: MASTER FATMAN

Jeg skal møde Morten Lindberg i Øksnehallen hvor han er blevet hyret til at vende plader under det årlige Super de Luxe loppemarked. Stedet er fyldt til bristepunktet med alverdens mennesker og stande, men jo nærmere man kommer Fatmans mikserpult, jo roligere bliver atmosfæren. 'Kosmisk' ville han sikkert selv sige, for alt hvad Morten Lindberg har foretaget sig gennem årene er gennemsyret af en trang til at få folk til at føle sig godt tilpas.

FIRE ELLER TI GB

"Jeg er bare vild med livet," siger Morten Lindberg. Han er et menneske der udstråler positivitet og venlighed som få andre jeg har mødt, og det er overordentlig svært at forestille sig en sur Fatman. "Hvis man nu har været så heldig at tjene 1,2 millioner på at sælge en ejerlejlighed, så skal man da tænke over hvad man bruger de penge til," siger han – dog uden at komme ind på om han selv har været så heldig

at spinde guld på de galoperende boligpriser. "Det letteste er at blive fanget ind i sådan noget med at man vildt gerne vil have en ny jakke eller en ny iPod. Hvis din mor bliver kørt over eller hvis du glemmer dit barn ude foran supermarkedet, så er det jo fuldstændig lige meget om din iPod har fire eller ti GB. Man skal tænke lidt mere over hvad fanden det er der gør en glad. Man kan købe alle mulige superfede ting, men det er nok ikke det det handler om, når det kommer til stykket."

ELSKER FARVER

Morten Lindberg har gennem årene fået et image som landets største dyrker af 70'er mode og musik. De store bakkenbarter er ikke blevet mindre med årene, og at han agerer DJ til weekendens loppemarked i Øksnehallen, hvor retro-design sidder tungt på boderne, virker bestemt ikke som en tilfældighed. "Herinde er der jo 70'er ting i hver anden bod, men det er længe siden at jeg fik de 70'er ting jeg havde brug for. I det hele taget er mit forhold til design ikke en gennemtænkt strategi. Jeg syntes jo ikke at et rødt og gult æggebæger i tyk plastic er sjovt. Jeg sidder ikke og griner af det – jeg spiser æg af det. Jeg lever med de ting jeg arbejder med. Hvis jeg flipper over noget så gør jeg det til en del af min hverdag og behøver ikke at sætte det ind i en eller anden kontekst. Jeg kan tilfældigvis rigtig godt lide farver, og så er man altså bare nødt til at gå tilbage til 70'erne. En dag måtte jeg jo bare konstatere at jeg ikke havde så mange sorte >>

trøjer mere, men en masse æggegule poloshirts fordi jeg syntes at det ser skide godt ud. Der er mange der syntes at sådan en som Mads Mikkelsen går fedt klædt, men det syntes jeg overhovedet ikke. Jeg tænker mere at Burt Reynolds går fedt klædt,” siger han.

TING SKAL BRUGES

På den måde rækker Morten Lindbergs forhold til design og arkitektur langt ud over bare at skabe sig et image. “Jeg interesserer mig ikke for design med mindre man bruger det til noget. Det siger mig ikke en fløjtende fis. Sådan har jeg det også med arkitektur. Jeg er i princippet ligeglad med hvordan en bygning ser ud udenpå. Jeg kan da sagtens flippe over en eller anden bygning eller en bestemt arkitekt, men det bliver først interessant hvis man kan bygge et hus som mennesker der har noget at komme med gider at bruge. Så er det fantastisk arkitektur, og så kan det jo være fuldstændig ligegyldigt om altanerne vender op eller ned. Der er jo eksempelvis huse som virkelig ikke udstråler noget rart. Hvis jeg var syg, så ville jeg eksempelvis ikke særlig gerne på Rigshospitalet – det kunne man godt have udformet på en måde, så det var et sted man havde lyst til at komme hen hvis man havde det skidt,” siger Morten Lindberg.

ODENSE-KØBENHAVN ONE WAY

37-årige Morten Lindberg er opvokset i Odenseforstaden Dalum. Han er søn af en antikvarboghandler og har så vidt han selv ved aldrig fået en uddannelse. Tilbage i Odense udviklede Morten Lindberg sig til en form for musikeventmager en del år før eventbegrebet opstod. Han spillede musik og arrangerede en masse koncerter. En skønne dag blev Odense dog for lille til den store mand. “Jeg flyttede til København i

slutningen af 80’erne. Odense var faktisk en røvsyg by at bo i, og det er den højst sandsynligt endnu. Naturligvis sker der noget i Odense, men jeg har ikke været derinde i fem år, og når jeg besøger min far, så tager jeg bare direkte ud til ham. Og jeg kunne ikke finde på at tage ind i byen og drikke en kop te på en café, men det er jo nok også et udtryk for mit eget hovmod og arrogance,” fortæller han.

OG MAN KUNNE BLIVE VED

Master Fatman figuren opstod i 1987 i forbindelse med et arrangement på WURST (nuværende Lab) på Vesterbrogade. Pailletpianisten Liberace var netop død, og Morten Lindberg samlede et orkester og spillede en hyldestkoncert til ære for sit store idol. Bandet blev til *The Freedom Fighters* med Master Fatman som brølende crooner i front, og bandet nåede at udgive plader og spille landet tyndt med deres versioner af diverse 70’er-disco klassikere. Siden slutningen af 80’erne, hvor Lindberg blev til Fatman er Det Kosmiske Parti blevet stiftet, og han har haft sit eget talkshow *Frank of Denmark* på DR. Han har lavet filmen *Gayniggers From Outer Space* som er blevet lidt af en kultklassiker, han er skribent, foredragsholder, og sammen med journalisterne Martin Kongstad, Kim Foss og Henrik List har han stiftet Magasinet Schäfer. Lige for tiden er kalenderen fuld af DJ-jobs og bassist-jobs. Og man kunne blive ved, for Morten Lindbergs kreative gnist er på størrelse med hans korpus.

KØBENHAVNS UNDERGRUND

Efter Morten Lindbergs mening er København en by som har meget at byde på – særligt størrelsen taget i betragtning. “København er bestemt ikke blevet kedeligere med årene. Der er en

masse tiltag og en masse ting der bobler. Men der er ingen tvivl om at det går hurtigere nu end før i tiden,” siger han og fortsætter. “For ti år siden kunne en ny klub være hot i tre år. Nu holder et nyt sted måske kun et halvt år før et nyt har overtaget. Men det er jo egentlig cool nok. Pointen er at der er mange folk der har gang i rigtig fede ting og bliver ved med at udvikle noget nyt. Der sker virkelig meget i København når man tænker på at der kun bor lidt over en million mennesker i byen.”

TAG NOGLE CHANCER

København er en inde i en rivende udvikling i disse år når man kigger på nybyggeri. Ørestad, Metro, Havnestad – listen er lang. Og mange har en drøm om at København gennem de næste år vil udvikle sig til at pulserende metropol. Men Morten Lindberg pointerer at en sådan udvikling er svær at styre. “Det er svært at ville være en metropol. Det med at planlægge sig til det er i hvert fald svært. Man skaber jo ikke en metropol ved at gøre det lettere for folk at parkere. Det handler om hvad det er for nogle tilbud byen har. Hvis man skulle planlægge sig til at være en metropol, så skulle man nok nedsætte et metropoludvalg som bestod af nogle helt andre mennesker end dem der bestemmer nu,” siger han, og man fornemmer måske en kritik af de politikere der taler om store visioner, men alligevel altid satser på det sikre. “København bliver en metropol hvis den bliver det, men det ville være fedt hvis man turde tage nogle chancer. I stedet for at regne det fuldstændig ud – hvor mange flytter ud i Ørestad, hvor mange toiletter der skal være osv – kunne man jo godt hive nogle vilde koncertnavne til og lave en super fed byfestival. Man kunne godt tage nogle chancer som gik den modsatte vej af De Tre Tenorer og Tina Turner.” «

FATMANCV

- 1987 Figuren Master Fatman kommer til verden.
- 1991 Udgiver CD'en 'Hail, Hail'
- 1992 Udgiver bogen *Master Fatmans Livshistorie* hvori han påstår at være en reinkarnation af Bobby Ewing. Samme år skriver han manuskript til filmen *Gayniggers From Outer Space*
- 1994 Stifter Magasin Schäfer med Martin Kongstad, Kim Foss og Henrik List
- 1995 Deltager i Dansk Melodi Grand Prix med sangen *Jordisk Kærlighed*. Vært i sit eget talkshow, *Frank of Denmark* på DR.
- 1996 Lindberg Hemmer Foundation udgiver deres første cd *Scandinavian Supermarket-music at its very best*. Samme år udgiver han som ene halvdel af duoen Nature™ CD'en *In a Gentle Mood*
- 1997 Stifter det Kosmiske Parti der får 1.924 stemmer ved Kommunalvalget – eller 0,8 procent af stemmerne.
- 2001 Lindberg Hemmer Foundation udgiver deres anden CD *Brazilian Architecture*. Master Fatman er på Roskilde Festival hvor han sammen med sit 'krammehold' uddeler kærlighed til alle – en event han har gentaget siden.
- 2002 Morten Lindberg har gennem årene skabt sig et solidt ry som DJ. Dette år spiller DJ Master Fatman blandt andet på Roskilde Festival.
- 2005 Bor ved Søerne med sin kone og sin søn der snart bliver 6 år. Arbejder fortsat bl.a. som DJ og med bladet Schäfer.

K B H U P D A T E

HAVNEHOLMEN - NY BYDEL I HAVNEN

af Ellen Otzen

Engang var her autoværksted og badeanstalt. Nu opfører man luksuslejligheder og nyt havnebad.

- Havneholmen har i flere år været brugt til en lille udendørs café med bademulighed. Nu bliver den til en hel bydel - og bademuligheden bevares.

Går man en tur forbi Fisketorvet og ned mod vandet, støder man på et øde område på størrelse med et par fodboldbaner. For ikke så længe siden husede området de intermiste *beach*-klubber Pappa Hotel og Copencabana, men i øjeblikket er der ikke andet end et tomt areal bevokset med ukrudt og afsvedent græs – afgrænset af et højt stålhegn.

Men området har potentiale for bygherrer, for det har udsigt til vandet. På et hvidt træskur proklamerer Sjælsø Gruppen at her opføres "Eksklusive boliger ved havnekanten". Havneholmen skal nemlig i de næste par år omdannes til bolig- og erhvervsområde.

Havneholmen blev oprindeligt skabt ved opfyldning da man anlagde godsbaneterrænet i 1896. Siden har stedet fungeret som kalkværk, og på ydersiden lå fra 1902 til 1950 Gasværkshavnens Badeanstalt. Boliger har her aldrig

været før, kun et par småværksteder hvor man reparerede lystbåde og biler.

NYT HAVNEBAD

Beboerne på den nye Havneholm vil kunne vinke over til de ligeledes eksklusive lejligheder i Gemini Residence på Islands Brygge lige overfor – der er nemlig kun et par hundrede meter mellem Havneholmen og den tidligere soyafrø-silo på den anden side. Og allerede til næste år bliver de to sider landfaste via en ny gang- og cykelbro.

Det er dog ikke kun folk med svulmende bankkonti der får glæde af udviklingen på Havneholmen. Alle københavnere vil nemlig om et par år kunne springe i et nyt offentligt havnebad der skal opføres ved holmens yderside. Det ligger endnu ikke fast hvilket arkitektfirma der skal stå for badet, men Lundgaard og Tranberg Arkitektfirma, der også tegner 230 boliger til den lille ø, er kommet med input. "Fordi Havneholmen er et sted hvor man starter helt forfra, er der lagt en overordnet landskabsstrategi for hele øen, siger Peter Kjær fra tegnestuen.

Lundgaard og Tranberg foreslår et bad der ligger længere ude i vandet, end havnebadet på Islands Brygge fx gør. Det skyldes at vandet ved Havneholmen er temmelig lavt og badet skal derfor placeres strategisk, så man med sindsro kan springe på hovedet i vandet uden at slå sig.

HVIDE BOLIGER, SORT ERHVERV

Boligerne, der får karnapper og en lys pudset facade, vil danne en hestesko med ben ud mod vandet. Sådan sikrer man at flest mulige lejligheder får vandudsigt. Lejlighederne varierer i størrelse fra to til fem værelser. Ind mod shoppingcenteret Fisketorvet opfører Wingårdh Arkitekter en række erhvervsbygninger hvis mørke facader vil stå i kontrast til de lyse ejerboliger.

- Lundgaard og Tranbergs boliger på Havneholmen.

HAVNEHOLMFAKTA

- Byggeriet starter i begyndelsen af næste år, og de første beboere kan flytte til Havneholmen i oktober 2007.
- I alt vil der komme mellem 400 og 500 nye boliger på Havneholmen.

Vi er gode til at sælge boliger - men vi har også Danmarks største boligavis

Og det er endda bare to af grundene til, at vi står for salget af hver 4. bolig i Danmark. Af andre grunde er vores store lokalkendskab, og en service som hjælper dig gennem alle salgets faser. Kontakt os for en gratis salgsvurdering – og få din bolig i Danmarks største boligavis.

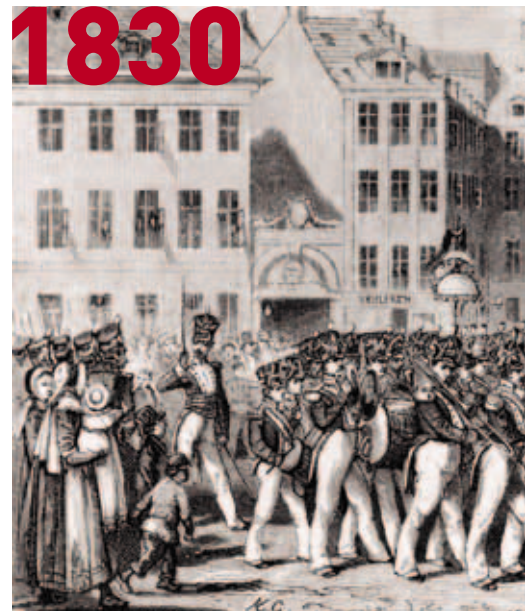
Læs mere på home.dk

home
det gør ikke noget man er foran

1720

1830

OLD SCHOOL KBH

KONGENS NYTORV

1640

I 1640'erne udvider København voldsomt. Bymuren og voldanlægget ved det nuværende Kgs. Nytorv bliver sløffet, og det daværende Østerport bliver flyttet længere ud. Området hvor bastionen havde stået blev dog ikke bebygget i første omgang, men blev brugt som losseplads.

1749

Frederik V vil demonstrere sin militære magt og har brug for en paradeplads. Han giver derfor ordre til at Krinsens træer og det grønne anlæg bliver fjernet, så han har plads til at øksercere sine tropper. Kongens Nytorv er derefter uden haveanlæg i 100 år.

1670

Christian V har inden sin kroning besøgt den franske solkonge i Paris og set hvor meget lir han omgiver sig med. Da han bliver konge i 1670 vil han også selv have sig et ordentligt kongetorv ligesom Place Vendôme i Paris. Lossepladsen bliver brolagt, og Kongens Nye Torff er født.

1807-

Kongens Nytorv slipper uskadt fra englændernes bombardement i 1807, og op gennem 1800-tallet bliver Kongens Nytorv et kulturelt centrum for byen. Landets første café åbner på D'Angleterre i 1831, og sydeuropæiske tilreisende har succes med at åbne nymodens konditorier på torvet.

1688

Christian V giver ordre til at husene omkring torvet skal være fornemme og ikke må være lave! Og for at være helt sikker på at eftertiden ikke skal glemme at det var ham der anlagde pladsen, rejser han en forgyldt rytterstatue af sig midt på pladsen. Krinsen med sit ovale haveanlæg stammer også fra den tid.

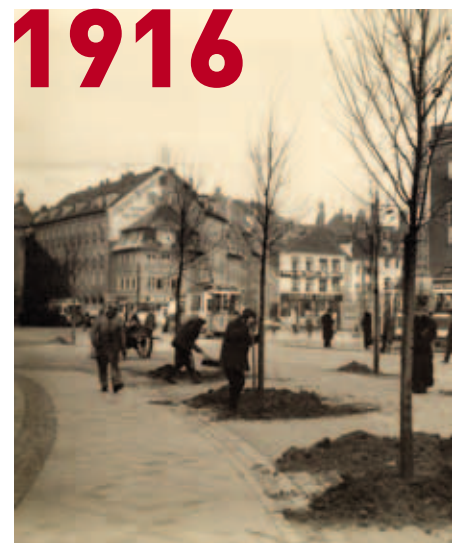
1908-

I 1850 får pladsen igen et lille haveanlæg, men det er først i 1908 at det lægges om efter det oprindelige forbillede. Op gennem 1900-tallet forvandles pladsen til et trafikkaos med sporvogne og særligt biler. Et par arkitekter foreslår allerede i 1960'erne at bilerne skal køre i en tunnel under Kongens Nytorv.

1870

1916

1832

2005

Foto: Christian Steinhilber

1990-2005

Flere forslag til en omlægning er på bordet i 1990'erne, og kommunen vælger et hvor trafikken fortsat løber tæt ved facaderne. Andre foreslår at trafikken flyttes tættere på Krinsen, så der opstår større fodgængerområder foran butikker og caféer. Da Oticon-fonden træder ind som stor-sponsor, kan arbejdet gå i gang, og den nye plads indvies 28. maj 2005.

1947

I samarbejde med

BYMUSEET

TOP + FLOP

VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Dén opgave stiller vi til
markante københavnere.

Tidligere	TOP	FLOP
Ritt Bjerregaard	Kongens Have Halvandet Metroen	Et umuligt kryds Skelbækgade Vanløse Idrætspark
Klaus Bondam	Nørrebrogade Metroen	Field's Studsgårdsgade
Søren Pind	Tingbjerg Indre Vesterbro Operaen	Palads biografen Købmagergade Krøyers Plads
Peter Aalbæk Jensen	Havneparken Tivolihallen Christiansborg	Toftegårds Plads Industriens Hus Champignonbusskur
Søren Ulrik Thomsen	Københavns Lufthavn Papirknald, Valby Søtorvet	Huller på cykelstien Kædeforretninger Søtorvet
Pernille Stensgaard	Drøgdensgade Thrane, Nansensgade Tietgen-kollegiet Trinitatis	Stengade Købmagergade Nørreport Station Entreprenørskilte

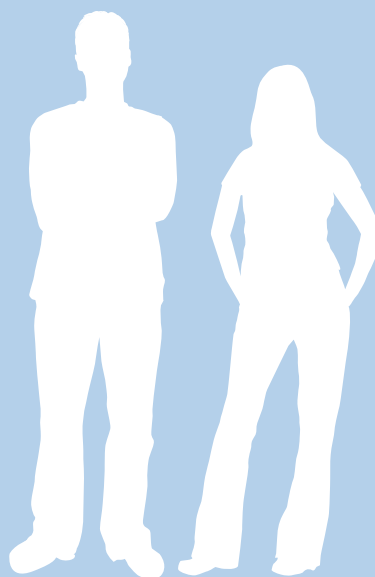

Foto: Isak Hoffmejer

Af Ditte Gråbøl, 45 år
Skuespiller, aktuel i Turbinehallernes *Europæerne*

foto: Anders Ojgaard

TOP

FLOP

OSTEKÆLDEREN I GOTHERSGADE

En vidunderlig, kærlig butik. Herluf og Herlufs kone står bag disken og sælger fantastiske pølser fra Slagter Munk i Skagen, håndkærnet smør og enestående oste. Man får en skøn betjening. De har samtidig den smukkeste og hyggeligste vindues-udstilling, som skifter med årstiderne. Lige nu har Herluf pyntet op med havreneg, en ko af træ der nikker, og savsmuld på gulvet. Han er altid klar med gode råd - "er du nu sikker på at den ost passer til skinken" osv. Her har jeg aldrig noget imod at stå i kø.

IRMAHØNEN

For en pige fra forstæderne (Lyngby) som mig er Irma-hønen ren nostalgi. Ligesom Galle og Jessen-skiltet ved Vibenshus-runddel markerede at nu var man på vej ud af byen, var Irma-hønen en slags byport som markerede at nu var man inde i City. Så begynder alt det sjove. Jeg synes det er fedt at København er mørk hvor den er mørk. Så kan neon-lyset rigtig få lov at stå og stråle - og spejle sig i søen. For mig vil neon altid have den vidunderlige storby-association

GULDMOSAIK

Det buede loft i arkaden lige ved Stærekassen er vistnok lavet i 30'erne (1931-39, red.). Niels Bohr, Oehenschläger, H.C. Andersen og en lille stærekasse hænger her som et eksempel på hvor fint et kunstværk kan integreres i bylivet. Jeg går forbi den nærmest dagligt på vej til teatret og mine børn og jeg har tit stået og peget på de forskellige berømte personer midt i al guldet. Smukt.

KALVEBOD BRYGGE

Hele striben af sorte kontorkasser. Om sommeren, når jeg er i Havnebadet på Islands Brygge, står der det her NÆRIGE byggeri på den anden side og bare glør på os. Det er efter sigende vildt lækkert indrettet indvendigt med læderstole osv, men udefra er det dødt og fuldstændig tillukket. Efter kl 17 er der ikke et øje. Det er så ærgert, for da man gik i gang med at bygge herude, havde man jo en enestående lejlighed til at skabe noget skønt. I stedet kom denne her sorte havnefront op. Trist.

OUTLET-BUTIKKER I CITY

De store tøjmærker har smækket en række lager-salg op rundt omkring i byen. De skal alle sammen forestille at være der midlertidigt og det er et meget ærgeligt koncept. Jeg bliver så frastødt af deres skriggrønne skilte skrevet med tusch, så jeg går aldrig derind for at se hvad de har. Outlet-biksene er ligeså slemme som butiks-kæder.

ALDI I GOTHERSGADE

Det grimme kasse-byggeri med Aldi i stueetagen var oprindeligt tænkt i forbindelse med den frygtelige søring. Der skulle gå en motorvej hele vejen fra Lyngbyvejen og ind til Gl Kongevej. Heldigvis blev planerne ikke til noget, men bygningen her ligger lidt tilbagetrukket fra gaden som man ville gøre bredere for at give bedre plads til biler. Nu signalerer det bare tristesse, stemningen er billig og nærig, og på pladsen foran flyder det med tis og pizzabakker. Bygningen står også dårligt til resten af Gothersgades fine, gamle huse.

Copenhagen, NY

I staten New York i USA, 400 km nordøst for New York City, ligger der en lille by ved navn Copenhagen. Og hvorfor hedder den så det?

I foråret 1801 rejste Nathan Mungers ned ad Black River og drejede op ad Deer River indtil han stødte på et vandfald. Så bakkede han en halv kilometers penge og byggede sig en lille savmølle sammen med sin søn. I 1803 blev den udvidet med en kornmølle, og flere bønder og handlende begyndte at komme til området. De satte sig ned i forsamlingshuset og blev enige om at deres lille bosættelse skulle hedde Mungers Mills.

Men nu skal vi mentalt skrue os et par hundrede år tilbage. Amerikanerne vandt uafhængighedskrigen mod Storbritannien i 1783, og USA blev en nation i 1789. Omkring 100.000 pro-britiske amerikanere flygtede fra landet, men der var stadig en hel del amerikanere tilbage der hellere ville have King George III som overhoved – eller i hvert fald opretholde en tæt forbindelse til det gamle moderland. I Mungers Mill var alle indbyggere dog tilhængere af den uafhængige amerikanske stat og ikke særligt glade for briterne.

TERRORBOMBARDEMENT

I 1801 står slaget på Reden i København. Lord Nelson har sejlet den britiske flåde til København, og efter en dags hård kamp overgiver danskerne sig. I 1807 er der dog ballade igen. Frankrig og England er i krig, og Napoleon sender

Danmark et ultimatum: krig mod Frankrig, eller krig mod England. Danmark ønsker at være neutral, men England er bange for at Danmark vil stille sin flåde til rådighed for Frankrig. Uden at erklære krig sejler England sin flåde med 30.000 mand til København og bombarderer byen i fire dage i træk indtil København giver op og udleverer hele flåden til englænderne.

Bomberegnet over København var verdens første terrorbombardement af civile. Krudt, kugler og brandbomber væltede ned over byen uden hensyntagen til befolkningen. København faldt på knæ, mistede herredømmet over Østersøen og gik i gang med at forme asken til et nyt København.

Nyheden rejser over Atlanterhavet og når også Mungers Mill. "De satans englændere," tænker de, og arrangerer et nyt møde i forsamlingshuset. Ikke blot var det deres gamle koloniherrer der havde bombet København. De havde også gjort det uden skelen til alle de civile der mødte deres død i brand og eksplosioner. I sympati vælger indbyggerne i Munger's Mill at omdøbe deres lille bosættelse til Copenhagen.

KØBENHAVNERE PÅ BESØG

Copenhagen ligger der stadig og har i dag omkring 900 indbyggere. *Village Clerk* Sue Parker siger til KBH at det er de færreste i

Copenhagen, NY der kender historien bag deres bys navn, og at hun ikke kender nogen der har været i København, Danmark. Og da hun fortæller at det bedste ved at bo i Copenhagen, NY er at alle kender alle, tør man konkludere at ikke en eneste af vores amerikanske bysbørn har været på besøg hos os. Den anden vej er trafikken dog livlig. "Vi har haft en hel del fra København på besøg, og vi planlægger faktisk at åbne et lille sted hvor de kan købe en souvenir med hjem," fortæller Sue, og tilføjer at hvis man kommer på besøg, så er *The Cottage Inn* stedet hvor man kan møde Copenhageners over en cheeseburger og en Budweiser.

COPENHAGENFAKTA

- Omdøbt til Copenhagen efter bombardement af København i 1807.
- I 1869 fik Copenhagen officiel status som *Village* og talte nu 575 indbyggere.
- Copenhagen kan i dag bryste sig af den største brodeributik i det nordlige New York. Ja, den er god nok.

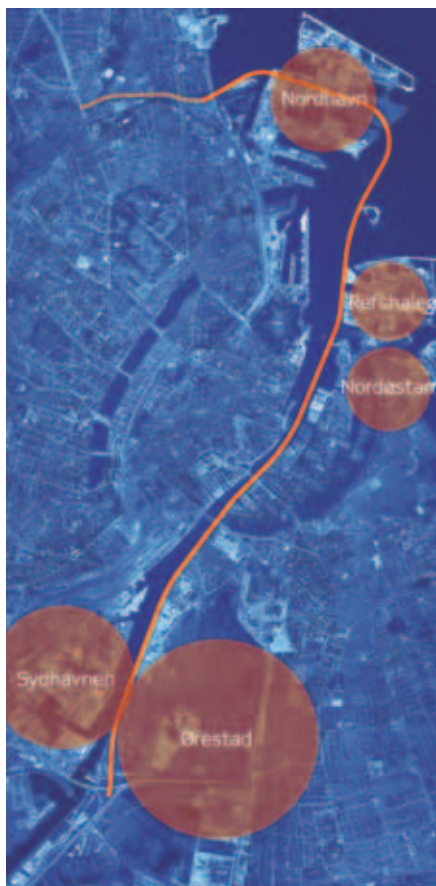
KBH UPDATE

BILTUNNEL UNDER HAVNEN

af Kasper Foged Rasmussen

Bilerne skal ned i en tunnel nedsænket i havnen.

Visionen for København er at den de næste 40 år skal vokse med 100.000 indbyggere og have 80.000 flere arbejdspladser, men det vil betyde at biltrafikken vil stige med 30 til 40 procent! En havnetunnel vil være løsningen på problemet, siger en ny rapport lavet for Fonden Realdania, Københavns Kommune og Københavns Havn. Tunnellen skal løbe mellem Nordhavn og Amagermotorvejen, øst om Københavns centrum, og på det meste af den 12 kilometer lange strækning skal forbindelsen føres i sænketunneler under Københavns Havn. Tunnellen vil udgøre en form for ringvej som kan lede den tunge trafik under byen i stedet for igennem den. Målet med havnetunnellen er med andre ord at sikre adgang til udviklingsområderne nordøst og sydøst for København

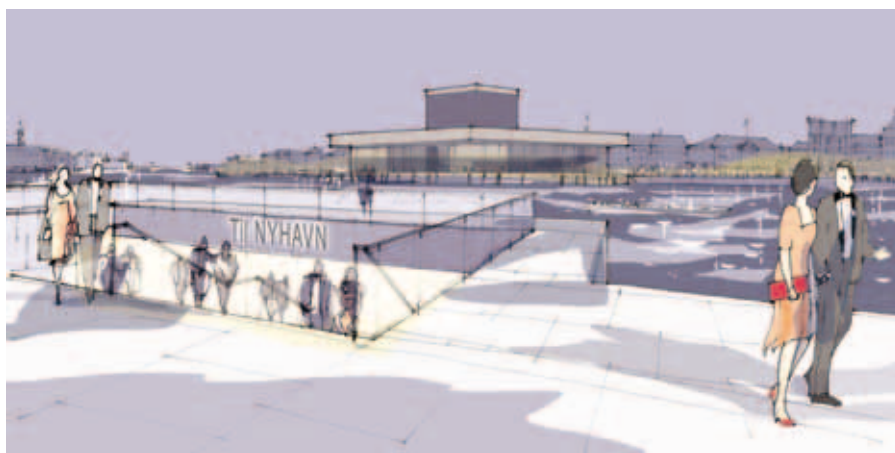
uden at belaste det eksisterende vejnet yderligere – og samtidig reducere den gennemkørende trafik i det indre København.

FEM MODELLER

Rapporten peger på fem forskellige løsningsmodeller for en havnetunnel under København. Én løsning er at lave en lang tunnel uden afkørsler. Den skulle så kombineres med parkeringsanlæg tæt på city hvor folk har mulighed for at stille bilen fra sig og fortsætte op i byen via fodgængertunneler. Andre modeller arbejder med forskellige afkørselsmuligheder ved blandt andet Langebro og Enghave Brygge. Både Ritt Bjerregaard, Klaus Bondam og Søren Pind er for idéen, men pengene til projektet skal først findes, og det skal ske i samarbejde med regeringen.

→ Afkørsel ved Enghave Brygge, syd for den nye Havneholm

→ Opgang fra P-kælder ved Operaen

TUNNELFAKTA

- Tunnellen er en såkaldt sænketunnel og vil ikke, som fx Metroen, blive boret ud. Planlagt færdig i 2017.
- Der vil være to vejbaner og et nødspor i hver retning.
- Tunnellen vil koste cirka 18 mia. kroner, men vil kunne betale sig selv over 30 år hvis de forventede 500.000 daglige brugere betaler en afgift på 10 kroner.

ONE WAY

LOGAN, UTAH, USA - KØBENHAVN

AFTENTUR MED SØREN K

Den er gammel, men ungdommelig. "New York, New York" udsættes for fortrukne gader, og amerikansk æstetik er på vej ind i byen. Herboende udlændinge kaster et frisk blik på København og københavnere.

ONE WAY #05

■ Af Brian Soderquist

Født 1966 i Utah, USA.
Flyttede til København i 1998, hvor han nu bor med sin danske kæreste Karen i en kvistlejlighed i middelalderbyen.
Blev for nylig Ph.D. på en afhandling om Kierkegaards ironi.
Underviser i filosofi på DIS (Danmarks Internationale Studieprogram)

» **G**anske tit går jeg gennem Københavns regnfulde gader som en mere eller mindre officiel guide til Søren Kierkegaards hjemby. Mit opslugte publikum består af amerikanske universitetsstuderende der har besluttet sig for at bruge et semester i byen på at læse værker af forfatteren. Kierkegaard havde, forklarer jeg dem, et noget ambivalent forhold til den hjemby han praktisk talt aldrig forlod. Nogle gange refererede han til den som den bedst mulige ramme han kunne forestille sig. Andre gange som en rådden sump. De amerikanske studerende er sjældent lige så glade for at slentre gennem regnen som jeg. De er heller ikke lige så fascinerede af anekdoterne om englændernes bombning af Vor Frue Kirke eller de nyklassicistiske kvarterer som blev bygget i Guldalderen. Men de er næsten alle fortryllet af selve byen. *What's not to like* er det mest almind-

elige svar når jeg spørger om de kan lide at studere i København.

BILEN ER PARKERET

Selv flyttede jeg til København fra USA for syv år siden for at skrive lidt om Kierkegaards ironi. Jeg har efterhånden selv tilegnet mig en tilstrækkelig ironisk distance til at vide at det er bedst at beklage sig lidt en gang imellem, eller i det mindste indrømme at man har lidt ambivalens over for den by som nu er mit hjem. Når man ser bort fra nogle få anonyme, arkitektoniske bæster, som efter min mening ville passe bedre til Minneapolis' flodbred end Københavns Havn, og fra det lejlighedsvis natteroderi hvor drukkenbolte skråler deres version af Sinatras *New York New York* (af og til svarer jeg med et *New York* ekko), så må jeg dog indrømme at jeg virkelig godt kan lide mit København, Kbh K.

➤ I amerikanske byer opfatter man ikke at der er noget "ind imellem." Der er blot et startpunkt og et slutpunkt for bilturen.

➤ I den sammenvoksede Minneapolis-St.Paul bor der mange med skandinavisk, og særlig svensk, baggrund.

Det er skønt at jeg har parkeret min bil til evig tid. Amerikanske byers opbygning tvinger mig ikke længere til at vågne i én del af byen, lukke mig inde i en bils hermetiske komfort, bruge en halv time på at bande af andre bilister, som risikerer alt i forsøget på at nå på arbejde tre minutter tidligere, og så parkere min bil i et helt anden del af byen. Uanset om det er min lille hjemby, Logan, Utah eller Minneapolis-St.Paul, hvor jeg gik på college, er rutinen den samme. Man rejser ikke gennem byen. Man bevæger sig ind i en form for tunnel i den ene ende af motorvejen og kommer ud i den anden ende med kun en svag fornemmelse af at der er noget ind imellem.

I universitetsbyen Logan, Utah, hvor jeg voksede op, er ca. 70 procent af indbyggerne mormoner, hovedparten af dem med skandinavisk-danske rødder. De fleste af mine bekendte fra byen hedder Jensen, Mortensen eller Lindqvist

til efternavn. Folk får rigtig mange børn i Logan, men flerkoneri er dog for længst afskaffet. Utahs hovedstad, Salt Lake City som ligger hundrede kilometer syd for Logan, blev grundlagt af mormon-kirkens store pioner, Brigham Young, som gav byen tilnavnet *New Zion*. Hele staten Utah er stærkt præget af mormonsk kultur. Kulturen er lidt mere puritansk her end i resten af USA.

DRUKVISER FRA 1800-TALLET

I København bevæger jeg mig ikke igennem tunneler. Jeg går gennem byen. Jeg kigger op og risikerer derved filosofiens fald ned i grøften. Når man går, opdager man byen – eller byer. Jeg ved godt at jeg skal være forsigtig med at indrømme at jeg er inkarnationen af den amerikanske kliché – dybt fascineret af gåture gennem en by der har en historie som strækker sig

længere tilbage end år 1900. Men det er sandt.

De første par år gik jeg rundt i hvad der for mig var et 1800-tals København stadig omgivet af volde og voldgrave. Jeg forsøgte at regne ud præcist hvor jeg i 1838 kunne have gået ud af Østerport, Nørreport og Vesterport. Jeg forsøgte at regne ud i præcis hvilken lejlighed i Frederiksstaden min tip-tip-tip oldefar, Erastus Snow, som var den første amerikanske mormonmissionær i København i 1849, sad og nedskrev sine klager over natlige drukkenbolte der gik gennem gaderne og sang 1800-tals drukviser (han fortæller ikke om han råbte af dem eller ej). Jeg sad i den gamle universitetsbygning og undrede mig over om det orange aftenlys der oplyser en anden guldalderbygning, Vor Frue Kirke, er unik for disse breddegrader. Faktisk tænker jeg stadig over disse ting. Men jo mere jeg går i København, jo mere tænker jeg på ➤

- Brian er vokset op lige ved The Great Salt Lake der er den største sø i det vestlige USA og den største saltsø på den vestlige halvkugle.

byens mange lag og på det faktum at den ikke alene er meget gammel, set med amerikanske øjne, men også meget ungdommelig.

EN TUR TIL POSTKONTORET

En aften tur til postkontoret ved Hovedbanegården får tanker frem der strækker sig fra middelalderlig dansk kristendom til de dansk-amerikanske hotelkæders allestedsnærværende marketingsstrategier. Efter lidt dagdrømmeri mens jeg går ned ad Strøget, passerer vi hvad jeg tror jeg har læst et eller andet sted var fundamentet af en af de tidligste kirker i det middelalderlige København. Nu ligger det to meter under en forstadsfavorit opkaldt efter byens grundlægger, biskop Absalon. Havnen siges at have været forholdsvis tæt på kirken dengang, så i det mindste kan jeg forstille mig at jeg går i det der engang var Absalons sumplandskab alt imens vi bevæger os i retning af posthuset. For de uindviede som mig virker det som om at Rådhuset og Palads Hotel deler den samme ånd. En er historisk, den anden mere Jugendagtig, men de ser begge ud som om de hører til her som monumenter for en tidligere generation. Nogen har fortalt mig at de respektive arkitekter ikke kunne lide hinandens projekter. Så undrer jeg mig over at Rådhuset, en bygning der får mig til at smile, blev kritiseret for at være en fia-

sko. Jeg kan ikke lade være med at holde af dens bevidste, nordiske tradition. Og så spekulerer jeg på om mine tip-tip-tip oldebørn til sin tid vil betragte nogle af de nye bygninger ved havnen med samme fascination. Jeg bevæger mig videre. Jeg spekulerer på om nogen i starten af det tyvende århundrede kritiserede designet af Politigården som udstråler respekt for lov, sædvane, traditioner og måske den etniske sammensætning af det første danske kongerige. Men jeg smiler fordi jeg alligevel godt kan lide bygningens dristighed. Og jeg undrer mig over om de mennesker der var ansvarlige for at introducere en amerikansk lignende hotelkæde (Cab-Inn, red.) i den samme del af byen – aggressiv med klare, lyserøde og blå lys – overhovedet bekymrede sig om hvordan den passer til en historisk by. Men jeg smiler også lidt bedrøvet af den fordi den om ikke andet minder mig om at jeg bor i en ufuldkommen by der ikke desto mindre stadig lever og tøvende omfavner en amerikansk æstetik der ikke slår mig som særlig betænksom.

Jeg afleverer et brev og går tilbage mens jeg kigger op. Endnu engang inviterer København mig til at gå igennem den og lægge mærke til den. Her kan jeg gå, og her kan jeg leve. *What's not to like about that?* <<

UTAHFAKTA

- Der bor knap 6.600 amerikanere i Danmark.
- Godt halvdelen bor i Storkøbenhavn.
- 52% er mænd.
- Der bor ca. 2,4 millioner mennesker i Utah. I hele USA bor der 297 millioner.
- Salt Lake City er hovedstaden.
- Utah er godt 5 gange større end Danmark.
- Gennemsnitlig dagtemperatur i Logan er:
Januar: -8°C
Juli: 33°C

I næste nummer skriver Shiva fra Indien

EFTERÅRET ER HER

Så er bødlen i byen. Kold og grå tatoverer den ofrene nådesløst lige i sjælen. Napper. Kniber. Bødlen hedder November. Og et kendt offer hedder Henrik Nordbrandt. Forfatteren er ikke i tvivl. Skriver i sin digtsamling 'Håndens skælven i november': "Året har 16 måneder: November, december, januar, februar, marts, april, maj, juni, juli, august, september, oktober, november, november, november, november".

Og der er vitterligt grund til skælven, når KBH trækker i november-benklæder. Det er nu det for alvor går op for os at sommeren for længst er vokset ud af shortsene. At Weberen har fået lagt låg på. At lyden af Langelands pølsers kendte knæk i Fælledparken er forstummet. At bukserne igen er tørre efter Fri Film. At den iscesatte latter i HC. Ørstedsparken er kvalt. At japanerne er vendt hjem og vores lille havfrue sidder tilbage (mis-)brugt og forladt. Det er nu, at vi for alvor mærker, at vi igen skal til at blokke Buster for film. At solen har forladt os. Er gået til psykolog, som C.V. Jørgensen synger. Og nu at vi mærker en indre solformørkelse og behovet for at gøre solen følgeskab.

Det er langt fra leth. Vi må coaches i, hvordan vi undgår en novemberkrise. Nordbrandt er nok ikke den rette at spørge. Brixtofte heller ikke - han vil bare beordre os landflygtighed, givetvis til Tyrkiet hvor vi kan købe en lejlighed. Men hvad med psykoterapeuten og ungkarlen Carl-Mar Møller som er aktuell med bogen 'Energis hemmeligheder' netop i november? Han må helt sikkert og næstekærligt kunne coache os lidt på ryggen. Jeg ringer til ham.

Mig: Hr. Møller. Vi er en flok storbymennesker der er lige på nippet til at finansiere Brixtoftes fremtidige vinlager. Har du et tip til, hvordan vi undgår en novemberkrise og sponsoreringen?"

Møller: Punkt 1: Hold fest. Drik. Syng. Spil poker. Fortæl løgnehistorier. Hver lørdag. Det gør jeg. Punkt 2: Undgå psykiske vampyrer.

Mig: Psykiske vampyrer???

Møller: Ja. Dem med kæmpe hugtænder der kommer til byen og ind på cafeerne. De er særligt slemme i november. De æder dig op, suger dig for energi med deres snak og brok og mødet med dem gør dig meget depressiv. Hold dig til positive mennesker.

Mig: Du er kendt for dine ti bud til pikkens livskvalitet. Men har du også et konkret bud på, hvor man kan gå hen i KBH og få piftet op under livskvaliteten sådan helt generelt?

Møller: Paradisco. Vesterbro Medborgerhus. 20x20 m stort dansegulv. 200 kvinder, 100 mænd hver anden fredag. Ingen dåsemusik, men musik med sjæl. Der kan man trykke den af og blive glad. Det gør jeg.

Mig: Den indiske nobelprismodtager V.S. Naipaul har efter et besøg i Danmark udtalt at vores land "er indhyldet i is, død og sure samlejer". Har du nogen erfaring med at samlejerne bliver ekstra sure i november?

Møller: Ja da!

Mig: "...Og godt råd til, hvordan vi kan få dem vendt fra sure til søde?"

Møller: Skift partneren ud. Folk bliver sammen for længe. Efter 3-5 år er der kun tryghed og venskab tilbage. Ingen sex. Og i den mørke tid bliver alle afvisninger tydeligere. Så smut. Det gør jeg.

Af hjertet tak. Vær hilset; november i KBH - nu uden skælven.

BRUNCHPRÆSTEN

S K Æ L V E R

v/ Hanne Korvig

HUSET I TIDEN

■ **1968** En flok unge hippier slumstormer bygningen i Magstræde. Det blev kaldt "Projekt Hus" og var en del af ungdomsoprøret.

■ **1970** Københavns Kommune overdrager Huset til de unge på deres egne betingelser. Hippier og flippere flytter ind, og musikken larmer op gennem den skrammede opgang. Op til 700 unge bor på betongulvene, og "fællesskabet og solidariteten" dyrkes – men det gør stofferne også.

Musikken er i Huset

Efter års hed debat er Huset i Magstræde genopstået og vil være rugekasse for unge kunstnere

Af Mette Bentholm • foto: Kirsten Bille

"Selv om det bare er torsdag, behøver man altså ikke at sidde ned. Hvis vi nu havde lavet en plade, kunne man jo vinde den, hvis man hoppede rundt heroppe. Men det har vi så ikke". Forsangeren i *Spastic Mama* griner og synger videre, og det veloplagte, og ganske talstærke, publikum i Musikcaféen – der om torsdagen huser Klub Konsius og unge bands fra Rytmaskonservatorium – svinger videre på stolene.

Efter et årti med tumult, døde perioder og det seneste års heftige og hede debat om lukning eller ej, er Huset i Magstræde genopstået med liv og kulturelle aktiviteter på alle etagerne. Debatten, der selvfølgelig i sidste ende handler om økonomi, har især drejet sig om hvorvidt Huset egentlig har en berettigelse i det københavnske kulturliv anno 2005. Det var Klaus Bondam (R) der i en kronik i Politiken stillede det, for mange provokerende, forslag om salg af bygningerne i Magstræde. Det medførte en følelsesladet debat der fik kulturborgmester

Martin Geertsen (V) til i samme avis at udtale at "jeg hører aldrig nogen på min egen alder eller yngre, der siger: 'I aften skal jeg i Huset'. Man går i Stengade 30 eller i Pumpehuset". Debatten fik talrige etablerede kunstnere op på barrikaderne, og på en aktionsdag i foråret 2004 besang de Husets styrke som væksthus for byens unge musikere og kunstnere. En aktionsdag der givet har været med til at sikre Husets fortsatte beståen.

TANKEN MED HUSET

Man kan selvfølgelig mene at de etablerede kunstnere – der alligevel nu har deres på det tørre – bare er nostalgikere der husker de fede tider og helst ikke ser tingene ændre sig. Men at der stadig, og i høj grad, er brug for et sted som Huset, er stedets informationschef Bjørn Otto Hansen ikke i tvivl om:

"Som nyt band starter man jo ikke med at få et job i Store Vega. Vi skal være rugekassen for det kreative og professionelle vækstlag, og her har vi

Musikcaféen hvor der kan være 160 mennesker. Kan man som band fylde den op, bliver man måske interessant for de større spillesteder. Man skal jo starte et sted – og vi kan så være med til at præge retningen: Kommer de ind her og bliver store, så er det også en blåstempling af Huset; at vi i folks bevidsthed bliver det sted, hvor de fede bands startede. Det er det, der er tanken med Huset."

Men det minder meget om den tanke der var-

- **1971** Myndighederne mener, at hashtågerne er blevet for tunge og syrehovederne for mange. Man lukker Huset og tilbyder aktivisterne en nedlagt fabrikk på Christianshavn.
- **1972** Huset i Magstræde genopstår, da Københavns Kommune sælger bygningen til Københavns Ungdomscenter, KUC, og op igennem 70'erne er Huset det kulturelle samlingssted for den nye ungdomskultur med et væld af aktiviteter.
- **1973** Husets Biograf opstår, og året efter åbner Restaurant Spisehuset.
- **1976** Husets Teater kommer til. Visehuset bliver til Musikcaféen, der præsenterer størstedelen af de hjemlige rockorkestre

→ Bjørn Otto Hansen på taget af Huset. Han er Husets informationschef, men er også manden bag de grafiske figurer der pryder flere af Husets vægge.

med Huset for 10 år siden. Spørgsmålet melder sig: hvad er forskellen?

“Forskellen er strukturen. Dengang fungerede Musikcaféen som et udlejningssted hvor der ikke var hånd i hanke med hvad der egentlig foregik deroppe. Der kunne komme tre mand med en sækkepibe og en badebold, og så kunne de sådan set leje Musikcaféen en lørdag aften og gøre, hvad de ville. Og det er der ligesom ikke nogen profil i. I dag skal det der foregår herinde have et vist niveau og kvalitet. Det skal være sådan at når man tager på Huset, har man måske ikke lige undersøgt inden hvem der spiller, men man ved at det bliver fedt,” siger Bjørn Otto Hansen og forklarer strukturen og udvælgelsen:

“Huset har ikke mange penge selv; vi har dårligt nok til lønninger og drift, men vi har lavet en forening – Klub Leif, opkaldt efter den barmand,

der var på Musikcaféen i firserne, en *tribute* til ham. Foreningen består af prominente rockmusikere, der har søgt penge eksternt, og som så afholder arrangementerne. Jazzen fungerer på samme måde. Her er det to foreninger, Swing Copenhagen og Paradise Jazz, der arrangerer musik på førstesalen. Vi sidder altså ikke selv og udvælger; det har vi kompetente folk til, og så arbejder vi sammen med dem. Det er helt klart det der er vores styrke – at det er musikerstyret.”

EN KATASTROFAL RENOVERING

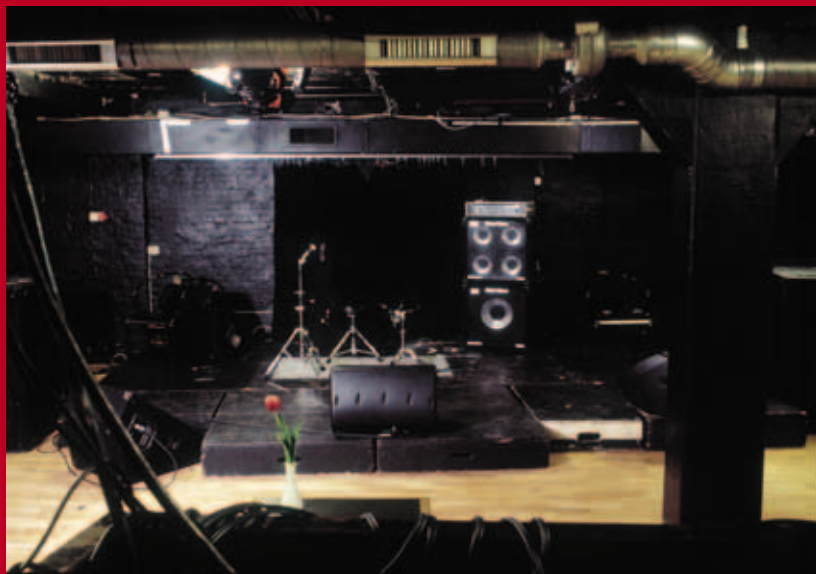
Bjørn Otto Hansen er selv musiker og spillede meget på Huset i firserne.

“Dengang i sluthalvfjerdserne og firserne havde Huset en samlet økonomi, og det gav et andet *drive*: Man kunne have smalle ting kørende på førstesalen, når man vidste at man i Musik-

caféen havde arrangementer der lavede penge. Men sådan noget er også farligt, for man kan blive lullet lidt i søvn af sin egen succes, og så sker der ikke noget. Det var nok også årsagen til at det løb ud i sandet midt i 1990'erne. Jeg kan huske da Musikcaféen lukkede i 95 – vi sad en masse folk og blev hurtigt enige om hvor forfærdeligt det var, men så kom vi til at kigge på hinanden: ‘Hvornår var det lige, du var derinde sidst?’ Fødekæden var ligesom stoppet, og næste generation var ikke fulgt med; det var ikke interessant at spille herinde længere, og så er der jo ikke økonomi i det. I dag er vi meget opmærksomme på at det skal være brugerstyret, ligesom udgangspunktet er at vi ikke har nogle penge. Og hvad gør vi ved det: Vi skaffer nogle fra fonde osv. Indtil videre er det gået rigtigt godt. Folk tror på det her sted.”

I midten af halvfemserne gik man i gang med

- **1984** Spillestedet Barbue opstår. Det er her, bands som Gnags, TV-2, DAD og Sandmen får deres gennembrud i København. Fra at have været hippiernes højborg bliver Huset i løbet af firserne punkerens foretrukne samlingssted.
- **1990** Nedturen begynder. I løbet af halvfemserne svigter publikum der får nye spillesteder at vælge imellem, f.eks. Pumpehuset og Vega. Og indre by bliver vraget til fordel for Nørrebro.
- **1993** Musikcaféen og Barbue lukker. Husets Teater flytter til nye lokaler på Halmtorvet.
- **1994** Man beslutter at lukke Huset midlertidigt for en tiltrængt og grundig renovering. Uheldigvis slipper pengene op da man når til tredjesal. Da det åbner igen, håber man at eksterne arrangører vil bruge de fire scener til musik og teater – men tiden er løbet fra Huset som kulturcentrum.

– Indretningen i Huset har ikke været igennem milliondyre designhuse og har stadig præg af undergrund. Med uret: Musikcaféens Scene, hyggeklub ved Jazzscenen og brikse i Musikcaféen.

en tiltrængt renovering af Huset. En renovering, som Bjørn Otto Hansen betegner som en katastrofe.

“Det er den, vi går og lapper på nu. De skabte nogle store huller i loftet som de sikkert syntes var vældigt smarte, men som gjorde at førstesalen ikke kunne bruges. Sådan er det jo. Tiden byder op til noget, og så løber den fra det igen – og man syntes så i 1994, at det var super hipt at lave bygningen om til noget der ligner et parkeringshus! Men de huller har vi fået lukket, så vi nu har førstesalen til jazzmusikken”.

Samtidig har man planer om fem øvelokaler i Husets kælder.

“Vi håber jo at det kan ende med succeshistorien om at ung mand/kvinde kommer ind med en guitar, starter nede i kælderen og ender med at

fylde Musikcaféen. Der er lang vej endnu, men vores mål er at kunne præsentere lokalerne efter sommerferien næste år. Da jeg var dreng, kunne man altid få fat i et baghus på Nørrebro eller Vesterbro der var til at betale, og så banke noget rockwool og gips op. I dag er der jo ingen baggårde længere – man laver dejlige gårdmiljøer, og det er forståeligt. Men musikken kommer til at mangle udfoldelsesrum,” siger Bjørn, der sammen med lederen af Huset, Susanne Docherty, og tre andre fastansatte knokler for at give Huset endnu en storhedstid.

GRÅHÅRET GOTH

“Det var jo sådan i halvfjerdserne og firserne at man kom ind med toget på Hovedbanen, endte efter et par timer her, og så kom man bare ikke andre steder. Der var virkelig gang i den på alle etager, og det er jo sådan det skal være. At man på én aften kan høre både groovy, hardcore

orgel, et toptunet rockband og noget verdensmusik, simpelthen ved at gå rundt på etagerne. Det kan jeg ikke rigtigt se at der er andre spillesteder der kan”.

Tilbage i Musikcaféen torsdag aften, hvor der i pausen mellem to bands bliver sat Beatles’ The White Album på. Nogle ting fra fortiden skal man måske ikke løbe fra, og som 26-årige Rasmus siger, da jeg spørger om han kommer her tit: “Der var jo en periode hvor der var lidt rodet – og politik og alt muligt. Men jeg er begyndt at komme her. Jeg var her faktisk også for 14 dage siden hvor der var nogle ældre herrer med gråt hår der spillede goth, og der var en kvinde med et eller andet grønlandsk instrument... Det var superfedt, og sådan noget har man jo ikke mulighed for at høre andre steder. Her er fedt musik, og at man så bare betaler en tyver for at komme ind, er også ret så rart”. <<

■ **1995** Huset lukker på grund af økonomisk underskud og manglende besøgende. Kun Spisehuset og Husets Biograf fortsætter.

■ **1997** Huset genåbner med et væld af kulturtilbud, og Københavns Kommune flytter ind i nogle af lokalerne.

■ **2004** Københavns Kommune flytter ud igen, og der er diskussion om et eventuelt salg af Huset. 24. maj afholder Huset en 16 timer lang aktionsdag. 3. juni bliver det på et møde i kommunens Kultur- og Fritidsudvalg besluttet at Huset i Magstræde ikke skal sælges.

■ **2005** Huset huser i dag Musikcaféen, Den Nye Jazzscene, Salon K, Husets Café, Teater Plan B, Husets Biograf og Restaurant Det Nye Spisehus. Desuden har flere kultur- og teatergrupper fast base i Huset.

KBH QUIZ

Læser du KBH, så ved du det...

1 Hvilket er Københavns højeste hus?

- A Radisson SAS
- B Domus Vista
- C Rigshospitalet

2 Hvor kommer den sorte granit der beklæder Den Sorte Diamant fra?

- A Zimbabwe
- B Bornholm
- C Italien

3 Hvor "lang" er Ørestad?

- A ca. 2 km.
- B ca. 5 km.
- C ca. 8 km.

4 Hvem har indrettet Danhostel Copenhagen City?

- A IKEA
- B Philippe Starck
- C GUBI

5 Hvor kører der i dag 85 af de gamle, københavnske sporvogne?

- A Alexandria, Egypten
- B Santiago, Chile
- C Damaskus, Syrien

6 Hvornår åbnede biografen Gloria igen efter at have været lukket i et år?

- A 1998
- B 2001
- C 2004

7 Hvad er den højest målte temperatur i København nogensinde?

- A 34°C
- B 36°C
- C 38°C

8 Hvor mange husbåde ligger der i dag i København?

- A ca. 30
- B ca. 70
- C ca. 160

9 Hvornår udkom KBH første gang?

- A februar 2005
- B juli 2005
- C september 2005

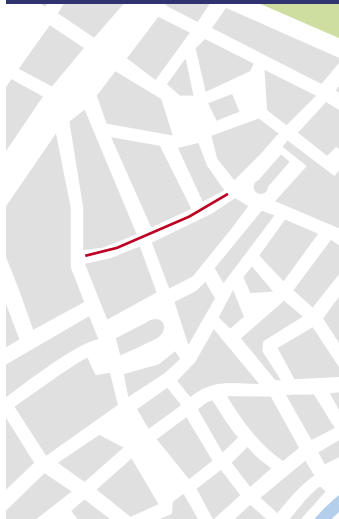

SEND DIT SVAR TIL
quiz@kbhmagasin.dk

Vi trækker lod blandt de rigtige svar om 2x1 Spaghetti Party gaveboks designet af den franske designer Philippe Starck. Værdi 500 kroner.

Krystalgade

➤ KBHs NAVNE #02

af Katrine Kehlet Nørskov

Skidenstræde lyder ikke som et sted, nogen ville have lyst til at kalde hjemme. Og de københavnere der i 1800-tallet var så uheldige at bo i gaden med det lidet flatterende navn, var da heller ikke glade for det. Så i 1818 blev gadenavnet ændret fordi beboerne havde ansøgt om at slippe af med det gamle navn. Gaden var heller ikke mere skiden end så mange andre gader på det tidspunkt. Det var normalt at der langs gaderne var dybe rendestene hvor husholdningernes spildevand blev hældt ud og medførte en slem stank.

For at lægge så stor afstand til det ucharmerende navn som muligt, kom gaden nu til at hedde Krystalgade. Et noget finere navn til en gade som tidligere havde været delt op i Lille Skidenstræde, der strakte sig mellem Nørregade og Fiolstræde, og Store Skidenstræde der var stykket mellem Fiolstræde og Købmagergade. Navnet Krystalgade som alternativ til Skidenstræde havde dog spøgt før 1818 hvor ændringen officielt trådte i kraft. Alle-rede på et kort over København fra 1757 opråbte Christall-Gade som et andet navn for gaden.

Ændringen fra Skidenstræde til Krystalgade var den første officielle ændring af et gadenavn i København. Efterfølgende ændredes navnene på en hel del andre gader - af forskellige årsager. Gadenavne kunne for eksempel blive ændret fordi navnet havde en dårlig klang. Enten som i Skidenstrædes tilfælde, hvor det eksisterende navn havde en direkte negativ betydning, eller fordi gaden havde været berygtet og derfor godt kunne trænge til at komme af med de negative konnotationer der var knyttet til den.

I dag strækker gaden med det fine navn sig stadig fra Nørregade til Købmagergade. Den er præget af megen aktivitet og parkerede cykler i massevis foran Hovedbiblioteket. Over for biblioteket ligger synagogen, som blev bygget i årene 1831-33. Desuden finder man i dag det femstjernede Hotel Skt. Petri i Krystalgade. Hotellet holder til i Daells Varehus' gamle bygning, der blev opført i 1928 i funktisstil, og som i dag er kendetegnet ved facadens røde farve, der også går igen indenfor.

➤ SKULPTURER

Mor Danmark set med tehætte

Af Rasmus C Olsen

Tiderne og folks smag skifter som bekendt, men hvad stiller man op med en umoderne otte meter høj rædsel placeret særdeles centralt i det københavnske bybillede?

Som de fleste andre storbyer er København rig på skulpturer. Især parker og pladser har måttet stå for skud når det gælder skulpturel udsmykning. Det er selvfølgelig al ære og respekt værd at man sætter varige mindesmærker over vigtige begivenheder eller bare vil pryde byen med kunst. Men kunst er nu engang barn af sin tid, og undertiden opstilles der skulpturer der falder folk for brystet og må fjernes efter et stykke tid.

I juni 1896 åbnede Statens Museum for Kunst uden den store festivitas. Det var der til gengæld året efter da billedhuggeren Louis Hasselriis' imponante "Danmarksmonument" blev afsløret umiddelbart foran museets i forvejen drabelige indgangsparti. Blandt talerne var kongen, og der var hornmusik og store menneskemængder.

BEKLEMT VED SITUATIONEN

Pengene til finansieringen var indsamlet af en komité bestående af det bedre borgerskabs damer, og tanken var at statuen, foruden at være et nationalt symbol, også skulle være en guldbrillupsgave til kong Christian den 9. og dronning Louise. De kunne ganske vist fejre deres guldbrillup fem år før, i 1892, men bedre sent end aldrig.

Modtagelsen var imidlertid alt andet end positiv,

hvilket ikke kan undre. Med nutidige øjne er der i sandhed tale om et æstetisk 11. september. Den nederste, mildt sagt bastante, del af soklen er udført i en stilart der vækker minder om en tysk bunker på vestkysten. Oven på den troner fire heroisk udseende løver, med alt for store poter. Herover en underdimensioneret smal tøndeformet granitbase med portrætter af det lykkelige guldbrudepar og deres børn, og øverst hende det hele drejer sig om: Mor Danmark i stærkt irret bronze. Hun rager i dag på ydmygende vis sit bedagede hoved ind i de omgivende træers løvfang, og virker alt for lille til den enorme base. Hun er dejlig varmt klædt på i tunge gevandter og har tilsyneladende en tehætte på hovedet. I den ene hånd har hun vort rigsvåben på et skjold og i den anden et af guldhornene. Hendes bæltespænde er en kopi af Egvedpigens. På grund af hendes noget klejne størrelse, virker hun mere lidt beklemt ved situationen end som et nationalt samlingspunkt. På den oprindelige plads foran Statens Museum for Kunst med den vældige halvkuppel over indgangen, må hun have virket endnu mere akavet. Alt i alt må stilen vel nærmest karakteriseres som dansk nationalromantisk monumenttotalentreprise.

I AL SIN SKRÆK OG RÆDSEL

Man blev på et ret tidligt tidspunkt klar over, at den var gal, både med udformning og placering, men det ville være at tabe ansigt totalt og aldeles hvis man flyttede monumentet for hurtigt – det er fristende at sammenligne med en vis busterminal på Rådhuspladsen. Men – omsider har nogle nok ment – i 1919 flyttede man Mor Danmark til Pücklers Bastion nord for museet i Østre Anlæg, hvor hun i al sin magt og væld står i dag. Nøjagtig hvem der fik flytningen igennem vides ikke, men det var utvivlsomt en fordel at billedhugger Hasselriis var død i 1912, så kunne han ikke lave vrøvl.

At Danmarksmonumentet i dag er en udflugt værd skyldes ikke mindst omgivelserne i Østre Anlæg. Ved flere af indgangene til parken er der opsat små plancher om seværdighedernes placeringer, men det er faktisk sjovere at lede efter Danmarksmonumentet selv, for trods størrelsen er det forbløffende godt skjult. Lad det blot være sagt at man skal højt til vejs.

Og man bliver bestemt ikke skuffet når man finder Mor Danmark. Pücklers Bastion er lidt uplejet med buske og langt græs. Der er borde og bænke, og til foråret vil stedet være som skabt til en picnic. Og oven over alting stråler – i al sin skræk og rædsel – Mor Danmark. ◀◀

KALENDER NOVEMBER/DECEMBER

BOGFORUM

Årets største folkelige bogfest. Kom forbi, mød din yndlingsforfatter og køb et par bøger med hjem til julemåneden.

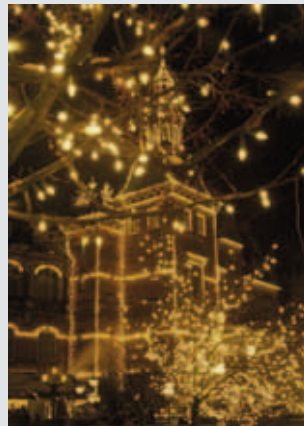
18. - 20. november
FORUM

LOVE

Den kun 25-årige dramatiker Anna Bro slår til igen, denne gang med en komedie om kønnes kamp. Med bl.a. Thomas Bo Larsen, Maria Rossing og Dejan Cukic.

4. november - 17. december
Aveny-T, Frederiksberg

TIVOLIS JULEMARKED

Skøjtebane, nisseland og lyskæder i lange baner.

11. november - 30. december

EN GENERATION TALER UD

Hele 50 forskellige kunstnere er med på udstillingen, og fællesnævneren er at de alle har været børn i 70'erne og ved hvordan en Commodore 64 ser ud. Generation X og Generation Fucked Up er den blevet kaldt - se hvad den laver i 2005.

19. november - 11. december
Den Frie Udstillingsbygning

ELEMENT 2005

Bo Bedre gav syv unge designere en udfordring: Skab et nyt element til boligen - på kun otte dage. Se de bedste løsninger.

Til den 30. december
Dansk Design Center

LOPPEMARKED

Skandinaviens største mødested for samlere og alle med interesse for gamle ting og genbrug.

12. - 13. november
Bella Center

WORLD PRESS PHOTO

I år kan World Press Photo fejre 50-års jubilæum. Se årets billeder taget af verdens bedste pressefotografer. Igen i år er de danske fotografer stærkt repræsenteret.

4. november - 4. december
Øksnehallen

EMIL NOLDE I SYDHAVET

For første gang vises de billeder som Emil Nolde malede og tegnede på vej til og i Østen hvor han fungerede som demograf på en forsknings-rejse til Ny Guinea.

12. november - 26. januar
Kunstforeningen
Gammel Strand

FRANZ FERDINAND

Skotske Franz Ferdinand var det helt store samtaleemne inden for den britiske rock sidste år med albummet *You Could Have it So Much Better... with Franz Ferdinand*.

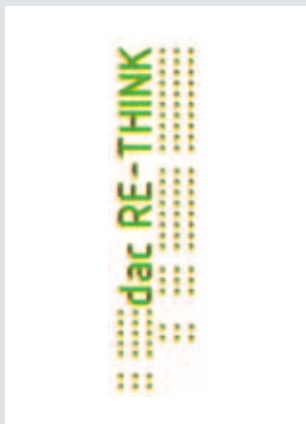
Nu lægger bandet sin vej forbi København.

9. december
KB Hallen

DAC - RE-THINK

Anden del af udstillingstrilogien der viser fremtiden for dansk arkitektur, byggeri og design. Udstillingen viser hvordan centrale aktører inden for dansk byggeri og arkitektur har gentænkt deres egen branche og fremviser et visionært koncept for fremtidens byggeri.

Dansk Arkitektur Center
25. november - marts 2006

BRASSAÏ

Den ungarsk-franske fotograf Brassai (1899-1984) er en af de mest indflydelsesrige fotografer i det 20. århundrede. Louisiana viser den første samlede præsentation af Brassai i Danmark.

17. december - 19 marts
Louisiana, Humlebæk

JULE BIG BAND

DR Big Bands årlige julekoncert. I år skabes den fornødne stemning i samarbejde med sangerne Bobo Moreno og Karen.

12. december Vega

12. december
Vega

SCHWANZEN SÄNGER KNABEN'S JULESHOW 2005

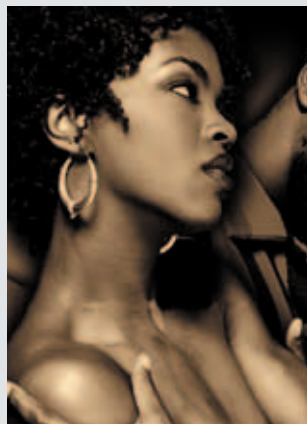
Det kønsforvirrede mandskor har pyntet op til jul. Oplev et syngende a capella juleshow der dufter af rødkål, andefedt og ris à la mand, samt frække fantasier og skjulte lidenskaber!

12. - 22. december
Café Teatret

THE FUGEES

Trekløveret Lauryn Hill, Wyclef Jean og Pras Michel besøger Danmark i forbindelse med deres europaturné. Det er ni år siden The Fugees stod på scenen på Loppen.

5. december,
FORUM.

MIT EVENTYR

En musical verden aldrig har set magen til. MIT EVENTYR er en visuel oplevelse i særklasse, hvor nutidens mest avancerede teknologi blandes med spektakulært oplevelsesteater.

Oplev Andersens hemmelige nat - den nat han blev H. C. Andersen. Fremtrædende danske scenekunstnere som Nicolai Kopernikus, Louise Fribo og Jimmy Jørgensen står i spidsen. Musik leveres af den tre-dobbelte Oscar-belønnede Broadway-komponist Stephen Schwartz.

Idé, koncept og iscenesættelse:
Flemming Enevold.

Verdenspremiere 19. november 2005.

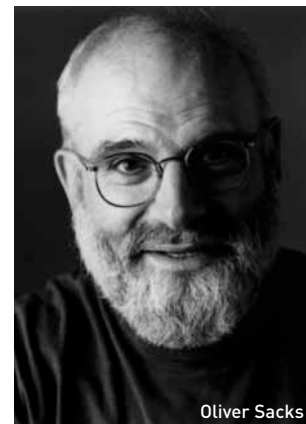
Spilleperiode 19. november 2005 -
19. marts 2006.

Gladsaxe Teater
Entré 195-435 kr.

MANDEN DER FORVEKSELEDE SIN KONE MED EN HAT

Med udgangspunkt i den britiske neurolog Oliver Sacks' bestseller iscenesætter Per Linderoth historien om menneskets mest fascinerende organ, hjernen. Med bl.a. Søren Spanning.

3. - 30. december
Kaleidoskop Teater, N.brogade

Oliver Sacks

Visualiseringen er fra øen Fyrholm

147 BOLIGER I KØBENHAVNS NYE KANALBY

Med nyanlagte kanaler og lejligheder direkte til vandet tegner Sluseholmen til at blive et af de mest charmerende kvarterer i København. Et prestigeprojekt der er inspireret af byggestilen i Amsterdam - og et projekt der med sine mange forskellige facader har varme og variation.

Snart starter Nordicom salget af Lindholm, nabo til Fyrholm, hvor alle lejligheder blev revet væk. Lindholm består af i alt 147 lyse og moderne lejligheder, de fleste med altan eller terrasse.

RESERVÉR DIN DRØMMELEJLIGHED !

Skriv dig op på Nordicoms fordelssliste på

www.nordicombolig.dk/lindholm

Så kontakter vi dig inden salgspremieren på de attraktive lejligheder. Står du på listen, er du blandt de første der kan vælge lige netop den lejlighed du drømmer om...